

Vlaams
Parlement

vergadering **C121**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 31 januari 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bouwaanvraag voor het Eurostadion – 772 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de rol van Vlaanderen in de bouwaanvraagprocedure voor grootschalige en complexe projecten – 910 (2016-2017)	
INTERPELLATIE van Björn Rzoska aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het Eurostadion – 16 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over verhandelbare ontwikkelingsrechten – 981 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de adviesnota verhandelbare ontwikkelingsrechten – 1031 (2016-2017)	20
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de brandveiligheid bij afvalverwerkende bedrijven – 1016 (2016-2017)	25
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de concentratie aan chroom in fijn stof, gemeten door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) – 1013 (2016-2017)	27
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de btw-verlaging voor afbraak en heropbouw volgens de principes van het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) – 1032 (2016-2017)	31
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de implementatie van één attest voor het bouwen, verbouwen en verkopen van een woning – 1035 (2016-2017)	35

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bouwaanvraag voor het Eurostadion – 772 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de rol van Vlaanderen in de bouwaanvraagprocedure voor grootschalige en complexe projecten – 910 (2016-2017)

INTERPELLATIE van Björn Rzoska aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het Eurostadion – 16 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Voorzitter, dank u om onze vragen alsnog te agenderen. Ik heb een lange vraag, maar het is belangrijk dat we de technische details heel goed hebben want dit is een groot, belangrijk project. Het is belangrijk dat we de zaken heel precies hebben, zodat we het debat zuiver kunnen houden. Hoe dan ook zal dit stadionproject een grote impact hebben op de ruime omgeving, zowel voor de mensen in Grimbergen als iedereen die vandaag al vaak in de file staat op de ring.

Het dossier van de bouw van het Eurostadion ligt niet stil. Het heeft al tot grote commotie geleid. Al in december 2016 is het logo van het Europees kampioenschap voetbal 2020 voorgesteld in het stadhuis van Brussel. Iedereen was er toen van overtuigd dat het stadion er moest komen.

Op maandag 19 december 2016 is de volgende stap in de procedure gezet. Het gemeentebestuur van Grimbergen, die bouwheer is, verklaarde de bouwaanvraag van Ghelamco voor de bouw van het Eurostadion, de sportcampus en de bijhorende gebouwen volledig en ontvankelijk. Het gemeentebestuur heeft nu 105 dagen de tijd om te beslissen over deze bouwvergunning.

Het Eurostadion zal tijdens matches ongeveer 62.000 voetbalfans ontvangen. Hierbovenop zullen de campus, de kantoren en de bijhorende gebouwen elke dag druk op de mobiliteit zetten. Logischerwijze zijn wij daar vanuit het Vlaams Parlement en onze fractie bezorgd om. Het is ook een grensoverschrijdend project, waar aspecten van mobiliteit en milieu aan verbonden zijn die veel verder strekken dan de omliggende gemeenten en uiteraard veel verder dan Grimbergen zelf.

Het paradepaardje van Ghelamco om de files aan te pakken, is het rechtstreeks aansluiten van de parking van het stadion aan de Brusselse ring. Daarvoor zullen op- en afritten van de ring moeten worden aangepast. Bovendien wordt er in opdracht van de stad Brussel een ondergrondse parking aangelegd, wat op zich goed is. Die wordt gedeeltelijk uitgebaat in opdracht van de vzw Tentoonstellingspark.

Ik verbind die feiten met de volgende artikelen uit Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, namelijk artikel 4.1.1.5, wanneer er handelingen van algemeen belang zijn, en artikel 4.7.1 paragraaf 1, waarbij er een onderscheid wordt gemaakt tussen twee mogelijke administratieve procedures voor de toekenning van een vergunning, namelijk een reguliere procedure en een bijzondere procedure. Die elementen samen vormen de basis van mijn vraag. Ghelamco wil op- en afritten van de Brusselse ring aanpassen en de parkings worden deels uitgebaat door de

stad Brussel. Bovendien gaat de impact veel verder dan de buurgemeenten. Dit is duidelijk een geval waar het algemeen belang geldt en dat is ook een reden om over te gaan naar die bijzondere procedure.

Als je die drie elementen bij elkaar neemt, vind ik het bijzonder raar dat in dit dossier de reguliere procedure is gevolgd en niet de bijzondere procedure. Daarom stel ik deze vraag om uitleg.

Ik wil bijkomend nog een tweede element naar voren schuiven. In het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel (VSGB) werd de oppervlakte voor kantoorruimte op parking C beperkt tot 20.000 vierkante meter en de oppervlakte voor recreatie tot 50.000 vierkante meter. Bovendien werd grootschalige detailhandel verboden. Die beperking is uitdrukkelijk opgelegd om de verkeersgeneratie van toekomstige projecten binnen de perken te houden.

Op pagina 13 van het plan-MER voor het GRUP VSGB vind ik ook een passage die relevant is: "Met deze reductie wordt de mobiliteitsimpact van mogelijke ontwikkelingen op de Heizel op het grondgebied van het Vlaamse Gewest verder beperkt."

Als ik dit alles bekijk vraag ik me af of we niet tegen de geest van het GRUP VSGB en het plan-MER ingaan door hier een groot project toe te laten met een enorme verkeersimpact. Het GRUP had precies tot doel dat te vermijden. Door allerlei gegoochel met cijfers wekt Ghelamco de indruk dat, ondanks die beperking, toch ruimtelijke ordeningsplannen volgen. Ik ga nu niet in detail in op de aantallen vierkante meter die ze opsommen maar die bijzonder raar gemeten zijn. Dat is al vaak opgemerkt. Het gaat om een bedrijf uit de dienstensector, er zitten veel kantoren in. Zijn dat dan producties? Hoe zit het precies met recreatie? Heel eigenaardig allemaal.

Naar aanleiding van een interpellatie van mevrouw Rombouts in 2006 is een begrippenlijst in verband met de ruimtelijke ordening opgemaakt en doorgestuurd naar alle leden van de Vlaamse Regering door toenmalig minister Dirk Van Mechelen. Daarin wordt 'recreatie' wel degelijk heel precies omschreven. Wij vragen ons af hoe een stadion met een hotel, logies, wellness, tribunes en een voetbalplan, een project van 735.479 vierkante meter, in dat geval toch minder kan zijn dan de 50.000 vierkante meter recreatie. Dat is heel eigenaardig.

In de reguliere procedure schuift de Vlaamse Regering de verantwoordelijkheid volledig af op de gemeente Grimbergen. Wij denken dat de Vlaamse Regering haar plannen voor ruimtelijke ordening moeten laten respecteren. We gaan ze toch niet nog eens aanpassen volgens het belang van de projectontwikkelaars? We hebben dat in het dossier Uplace meerdere keren gezien. Vandaar mijn volgende vraag.

Minister, de aanvraag voor de bouwvergunning van het Eurostadion werd ingediend bij de gemeente Grimbergen. Waarom werd in dit dossier de reguliere procedure gevolgd en niet de bijzondere procedure? Welke middelen heeft de Vlaamse Regering nog tot haar beschikking om haar rol in dit dossier te vervullen en ervoor te zorgen dat de plannen inzake ruimtelijke ordening worden nageleefd?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, er is al wat inkt gevloeid over dit dossier. Er is de voorbije weken al heel wat over gezegd en geschreven. Ik maak heel dankbaar gebruik van een parlementair voorrecht om dat ook in het Vlaams Parlement te bespreken.

In de eerste ronde van deze vraagstelling wil ik mij vooral focussen op alles wat te maken heeft met procedures. Er zijn twee zaken waarop ik in de eerste ronde

wil ingaan: enerzijds de rol van de gemeente Grimbergen en anderzijds de rol die Vlaanderen kan spelen in dit dossier.

Waarom beslist de gemeente Grimbergen over een dossier van zo'n grote omvang? Er is door anderen al geopperd dat Vlaanderen dat naar zich toe moet trekken. Minister, ik weet dat onze wetgeving rond ruimtelijke ordening complex is. Het is dus logisch dat er daarrond een debat ontstaat. Maar ik heb de regelgeving nagetrokken, zowel voor het bouwaspect als voor het milieuaspect. In de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) en het decreet Milieuvvergunningen staat heel duidelijk dat, wat bouwvergunningen betreft, je de gewone procedure hebt en de bijzondere procedure. En de bijzondere procedure, dat zijn dossiers die door Vlaanderen worden behandeld. Die staan op een lijst – misschien kunt u die lijst nasturen – waarop ik geen voetbalstadions zie staan. Dat betekent volgens mij dat het dossier onder de gewone procedure valt en dat de Vlaamse overheid puur bij wet eigenlijk niet kan beslissen over de vergunningsaanvraag of geen vergunning al dan niet kan weigeren of verlenen rond dit dossier. Dat is de eerste vaststelling die ik heb gemaakt.

U zou natuurlijk kunnen opperen dat Vlaanderen dat wel moet doen. Maar dan moet je eigenlijk op basis van zo'n dossier de wet veranderen. Ik denk niet dat wij in een dergelijke republiek – waarbij verwezen wordt naar een soort fruit – leven.

Een tweede vaststelling is dat men uiteraard ook op het vlak van het Milieuvvergunningendecreet met lijsten werkt. Men heeft het daar over klassen: één, twee en drie. Het is zonneklaar dat dit dossier toebehoort aan de beoordeling van de provincie. De provincie Vlaams-Brabant, meer in het bijzonder de bestendige deputatie, moet die milieuaanvraag goedkeuren of weigeren. Als ik mij niet vergis, kan men daarover beroep aantekenen bij de minister. Ook dat lijkt mij zonneklaar.

Casus één: gemeente Grimbergen moet beslissen over de bouwvergunning, provincie Vlaams-Brabant in eerste aanleg over de milieuvvergunning. De piste werd geopperd om dat te gebruiken als 'complexe projecten'. Eigenlijk is dat een logische piste. In dit zware dossier moeten namelijk heel wat overheden samenwerken. Maar als je het decreet Complexe Projecten bekijkt, dan gaat het eigenlijk over het in één beweging regelen van de ruimtelijke bestemming en de vergunning. Maar in dit geval is er al een ruimtelijke bestemming. Er is namelijk het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) waarin ook duidelijk staat hoeveel vierkante meter recreatie enzovoort er moet zijn. Mevrouw Segers heeft daarnaar verwezen. Bij mijn weten heeft geen enkele speler, noch de promotor van heel dat Eurostadion, noch de Vlaamse Regering ooit voorgesteld om dat ruimtelijk uitvoeringsplan te wijzigen naar aanleiding van een dergelijke functie, tenzij de minister mij daarin kan tegenspreken.

Wat men ook zou willen of zeggen over dit dossier, mijn interpretatie is dat de Vlaamse Regering hier niet over kan beslissen, dat de vergunningsaanvraag bouw bij Grimbergen zit, de milieuvvergunning bij de provincie en dat het decreet Complexe Projecten hier niet van toepassing kan zijn. Dat is het eerste luik.

Het tweede luik van heel het verhaal is: wat kan Vlaanderen dan wel doen? De gemeente Grimbergen is niet ontvoegd. Vlaanderen kan naar aanleiding van dergelijke bouwaanvragen, maar ook milieuaanvragen, milieueffectrapportages (MER), vanuit heel veel verschillende administraties, adviezen geven. Zo is een advies op de milieueffectrapportage vanuit het oogpunt mobiliteit voldoende onderzocht in de milieueffectenkennisgevingsnota. Er is dus advies gegeven over wat de effecten zouden zijn op mobiliteit, maar het is niet meegenomen door de cel-MER. Mobiliteit kan ook een advies geven omtrent de bouwaanvraag. Is die conform wat men in het milieurapport heeft gedaan? Naar mijn informatie was dat advies negatief.

Maar er is ook een ander advies, een advies dat vanuit Ruimte Vlaanderen kan – niet moet, maar kan – worden gegeven aan de gemeente Grimbergen, nadat het college een preadvies heeft gegeven en dat heeft opgestuurd vóór 22 februari – want de teller loopt. En dan heeft Ruimte Vlaanderen dertig dagen de tijd om advies te geven. Naar mijn bescheiden mening is dit advies vrij cruciaal. Nu, als dat advies positief is, betekent dat dat de gemeente Grimbergen, die niet ontvoegd is, autonoom kan beslissen. Is dat advies negatief, dan is dat bindend en dan betekent dat dat de bouwaanvraag per definitie geweigerd wordt. En daar ligt mijns inziens een cruciale rol voor Vlaanderen.

Minister, in deze eerste ronde ga ik niet in op tal van andere aspecten gelieerd aan het dossier, waarop ik straks misschien wel inga. Ik heb twee heel heldere en concrete vragen voor u. Ten eerste, klopt mijn interpretatie van de VCRO en de milieuwetgeving over de bevoegdheden die er daarin zijn: de gemeente Grimbergen, de provincie enzovoort? Ten tweede, zal Ruimte Vlaanderen – en u hoeft zich absoluut niet uit te spreken over positief of negatief – in dit dossier gebruikmaken van haar recht om advies te geven aan de gemeente Grimbergen over de bouwvergunning?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Er is de afgelopen weken inderdaad al heel wat discussie geweest. Het is goed dat we hier twee ministers hebben. Ik richt me in eerste instantie tot minister Weyts, maar verder ook tot de Vlaamse Regering waar minister Schauvliege tot nader order deel van uitmaakt. Ik doe dat omdat ik me de afgelopen weken enigszins heb geërgerd aan de manier waarop u beiden met dat dossier bent omgegaan. Uiteraard moet iedereen zijn rol spelen, maar wanneer blijkt dat minister Weyts een negatief advies geeft op het vlak van mobiliteit, dat ik heb opgevraagd bij zijn kabinet, en zich dan geïrriteerd toont omdat de minister van Omgeving dat gewoon van tafel veegt, dan loopt er iets verkeerd.

Er loopt ook iets verkeerd op een moment dat men zo'n omvangrijk dossier overlaat aan een lokaal bestuur. Ik heb het dan over de draagkracht waarop dat lokale niveau zo'n dossier moet beoordelen. Minister Schauvliege, u zult ook wel hebben gemerkt dat de burgemeester van Grimbergen, toevallig van uw partij, naar aanleiding van de discussie over dit dossier, tweemaal de vraag heeft herhaald hoe het mogelijk is dat die hete aardappel wordt doorgeschoven naar een niveau dat daar niet echt voor geschikt is. Zij heeft tweemaal verklaard in De Morgen en in Het Nieuwsblad, dat dit dossier het gemeentelijke niveau overstijgt en dat hopelijk de Vlaamse Regering of de provincie het naar zich toe trekt. Ik begrijp haar kreet.

We hebben in dit Vlaams Parlement al heel wat watertjes doorgezwommen inzake de wetgeving Ruimtelijke Ordening. Destijds heeft de commissie-Sauwens heel goed werk geleverd en een aantal aanbevelingen gedaan. Zo zijn onder meer de eerste contouren geschetst van hoe zo'n decreet Complexe Projecten er zou kunnen uitzien.

Als we even stilstaan bij de manier waarop die site wordt ingekleurd, als we kijken naar de impact die in het negatief advies over de mobiliteit is opgenomen, naar de impact van die site op de mobiliteit, niet enkel in Grimbergen maar op heel de Noordrand, dan begrijp ik nog altijd niet goed waarom we zo'n decreet Complexe Projecten hebben en dat op geen enkele manier activeren of ooit hebben geactiveerd.

Collega's, voor mij gaat het er niet om dat alle vergunningen op Vlaams niveau moeten worden afgeleverd. Er staat zeer duidelijk dat men een geïntegreerde aanpak krijgt bij het decreet Complexe Projecten en dat men een ondersteuning

krijgt op Vlaams niveau vanuit het team complexe projecten om alle actoren daarbij te begeleiden en op die manier het project te versnellen, en niet zoals nu gebeurt, een soort van pingpongspel van het ene naar het andere niveau. Er is een geïntegreerde aanpak nodig om complexe projecten sneller en efficiënter te laten verlopen en dus verschillende procedures parallel te laten uitvoeren omdat zij onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Wanneer men dat decreet bekijkt, dan ziet men dat er zoiets bestaat als draagvlak. Dat is er momenteel absoluut niet in dit dossier. Er zijn ongeveer 600 bezwaren tegen het MER en ongeveer 1600 tegen de bouwaanvraag. Dat is voor een lokaal bestuur gigantisch. In een gemeente als Grimbergen is daar een halftijdse ambtenaar mee bezig. Dat is voor een lokaal bestuur met die draagkracht niet evident.

Een van de opzetten van het decreet Complexe Projecten is om het efficiënter te laten verlopen en met een gerichte inzet van middelen. Als ik sommige passages lees en zie hoe het decreet aan de buitenwereld wordt voorgesteld via de website www.complexeprojecten.be, dan valt dit project daar voor mij perfect onder. Men gaat met verschillende overheden geïntegreerd samenwerken, men gaat om met verschillende problematieken en opportuniteiten, men gaat verschillende adviezen op een geïntegreerde manier aanpakken en men gaat breder kijken dan het projectgebied en werken aan dat draagvlak. Op dit moment is de oogst van complexe projecten in Vlaanderen relatief mager. Er staan op de website zelfs een aantal best practices, maar dé best practice komt uit het buitenland: de overkapping van een deel van de ring van Maastricht. Dat staat als een best practice op die website omdat het aantoont hoe verschillende overheden kunnen samenwerken om een project te realiseren.

De bedoeling van het decreet Complexe Projecten was nu net om het pingpongspel dat we vandaag meemaken, te vermijden. Wanneer een beslissing wordt genomen met een voorkeurbesluit en met een tijdspad, moet men vertrekken vanuit een brede blik en nagaan of het de juiste plaats is om een bepaald project te realiseren. Dat moet vanaf het begin goed worden afgelijnd.

Ik denk dat de afgelopen weken ook hebben bewezen dat zo'n wetgeving voor complexe projecten nodig was. Die is er nu ook, en vandaar mijn vragen.

Minister, waarom beslist de Vlaamse Regering niet om het project Eurostadion als complex project te gaan behandelen en voluit gebruik te maken van de mogelijkheden waarin de Vlaamse decreetgever toch heeft voorzien? Vindt u het een voorbeeld van geïntegreerd werken dat de ene Vlaamse minister ontgoocheld is dat er geen rekening wordt gehouden met zijn advies door de diensten van een andere minister van de Vlaamse Regering? Vindt u het logisch dat een lokale overheid met een beperkte bestuurskracht verantwoordelijk is voor een project van een dergelijke omvang?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, geachte leden, om te beginnen lijkt het me goed om nog eens heel duidelijk op een rijtje te zetten welke verschillende stappen in deze procedure voor de eventuele bouw van een voetbalstadion moeten worden doorlopen en in welke fases men zoal zit. Ik heb immers het gevoel dat de diverse trajecten en procedures die op dit moment lopen, niet altijd zo helder zijn, en dat sommigen proberen om een en ander door elkaar te halen, waardoor het een kluwen wordt en niemand meer weet wat er nu eigenlijk zoal hangende en lopende is.

Eigenlijk zijn er drie belangrijke beslissingen die moeten worden genomen in dit dossier. Er is ten eerste de bouwvergunning, de stedenbouwkundige vergunning. Er is ten tweede de milieuvergunning. Ten derde is het ook zo dat er een

buurtweg zou moeten worden afgeschaft, wil dit project plaatsvinden. Belangrijk om te weten is dat de initiatiefnemer voor het indienen van de aanvraag een particulier is. Het is geen overheid die in dit geval een dossier indient, een initiatief neemt. Het gaat om een particulier die een aanvraag doet tot de bouw van een voetbalstadion.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de stedenbouwkundige vergunning? Ik kom straks terug op de discussie over wie die nu moet verlenen, met de vraag of dat de gemeente of de provincie is, de vraag of Vlaanderen dat naar zich toe moet trekken. Het is de gewone procedure die in dit geval wordt gevolgd, omdat dat ook decretaal zo is bepaald. De leden die hier zeggen dat de Vlaamse Regering dit naar zich toe moet trekken en haar verantwoordelijkheid moet nemen, stellen eigenlijk voor dat we de decreten die dit parlement zelf heeft goedgekeurd, gewoon naast ons zouden neerleggen en eigenlijk 'à la tête du client' een aantal zaken zouden doen die we niet kunnen doen. We moeten dus decretaal de Vlaamse Codex volgen, en dat doen we ook. Dat is ook de enige juiste weg. Als we dat niet doen, dan komen we pas in de problemen, denk ik. Dan zorgen we er eigenlijk voor dat we de procedures aan onze laars lappen.

Wie is dus de vergunnende overheid? Ik kom straks terug op de vraag hoe dat komt, waardoor die verdeling eigenlijk is ingegeven. Het is het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Grimbergen dat beslist over de bouwvergunning. De aanvraag daarvoor is ingediend op 16 november 2016. Het schepencollege heeft dat volledig en ontvankelijk verklaard op 15 december 2016. Nu moeten er adviezen worden ingewonnen. Volgens de geldende regelgeving zijn een aantal adviezen verplicht, op basis van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de openbare onderzoeken, namelijk van het Brusselse Gewest en de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). De gemeente heeft echter zelf beslist om dat uit te breiden, om nog meer adviezen te vragen. Dat kan ze ook doen. Ze heeft advies gevraagd aan het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), Aquafin, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, Brussel Mobiliteit, het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Eandis, Elia, Fluxys, Astrid, de FOD Mobiliteit, de Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening (GECORO) van Grimbergen, de milieuambtenaar, de mobiliteitsambtenaar, de dienst openbare werken van Grimbergen, de brandweer, de MIVB, Onroerend Erfgoed, de provinciewaterlopen, de stad Brussel, het Atelier Bouwmeester, Vilvoorde, VIVAQUA, de VMM, de Vlaamse Vervoermaatschappij (VVM) en de gemeente Wemmel.

Die adviesinstanties hebben 30 dagen de tijd om een advies uit te brengen. Die uitgebrachte adviezen zijn niet bindend. Het openbaar onderzoek bestreek 30 dagen, van 22 december tot 20 januari. Het gemeentebestuur stelt ook een proces-verbaal op van de bezwaren die zijn ingediend, en dan moet het dus beslissen op basis van alle elementen die het heeft, dus de adviezen en de ingediende bezwaren. Die beslissingstermijn is 105 dagen. Eigenlijk moet de gemeente dus op 30 maart ten laatste een beslissing nemen over dit dossier.

Komt er vanuit Vlaanderen iemand tussenbeide in deze procedure? Ja. Het is zo dat Ruimte Vlaanderen ter zake een advies geeft, omdat de gemeente Grimbergen nog niet is ontvoogd. Die gemeente heeft dus nog niet de autonomie om daar helemaal alleen over te beslissen. Ruimte Vlaanderen zal dus advies moeten uitbrengen. Normaal gezien plant men dat advies uit te brengen in de periode tussen 6 en 13 februari. Het advies van Ruimte Vlaanderen is bindend voor zover dat negatief is of dat er bijvoorbeeld ook voorwaarden worden opgelegd. Het moet dus worden uitgebracht binnen een vervaltermijn van 30 dagen, ingaand de dag nadat het verzoek tot adviesvraag werd geformuleerd. Als de gemeente Grimbergen eenmaal heeft beslist, is er nog een mogelijkheid om in beroep te gaan, maar dat is dan bij de provinciedeputatie van Vlaams-Brabant. Als daar

dan een uitspraak is, kan er eventueel dan ook nog eens juridictioneel in beroep worden gegaan bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Dat moet dan gebeuren binnen de 45 dagen na de beslissing van de deputatie.

Daarnaast moet er ook een milieuvergunning worden aangevraagd. Die moet worden aangevraagd, opnieuw op basis van de geldende regelgeving, bij de deputatie, dus bij de provincie Vlaams-Brabant. Dat is aangevraagd op 16 november 2016. Het is ook volledig en ontvankelijk verklaard. Ook wat dat betreft, worden er diverse adviezen uitgebracht, door LNE, Ruimte Vlaanderen, de stad Brussel, Volksgezondheid, het schepencollege van Grimbergen, de Vlaams Energieagentschap (VEA), de afdeling Natuurlijke Rijkdommen, de VMM, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), het ANB en ook alle interne diensten van de provincie. Voor die milieuvergunning wordt er ook weer een openbaar onderzoek ingericht. Dat loopt dertig dagen vanaf het openstellen van het openbaar onderzoek.

Dan wordt een beslissing genomen en daar kan men tegen in beroep gaan. Zo'n beroep komt op mijn bureau terecht, het is de minister van Leefmilieu die daarover een uitspraak moet doen. Is men het niet eens met de uitspraak van de minister, dan kan men nog terug naar de Raad van State gaan om daartegen in beroep te gaan.

Het afschaffen van de buurtweg kwam de afgelopen week volop in de aandacht. Het is de gemeenteraad die zoiets moet beslissen. Dat is een voorlopige vaststelling. Er komt ook een openbaar onderzoek en dan volgt een definitieve beraadslaging. Dan wordt er een advies geformuleerd aan de deputatie die daar dan definitief over beslist. Daartegen kan men ook opnieuw in beroep gaan. Dat komt dan bij de minister van Ruimtelijke Ordening, dat komt dan eventueel op mijn bord. Is men het niet eens met de uitspraak, dan kan men in beroep gaan bij de Raad van State. In heel die procedure komt Ruimte Vlaanderen pas in laatste instantie tussen. Dat zijn dus drie procedures die lopen.

Waarom is het de gemeente Grimbergen die daarover beslist? De teneur van de vraagstellers is: trek dat dossier naar u toe. Maar we moeten de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en de uitvoeringsbesluiten respecteren. In de codex staat dat de handelingen van algemeen belang op een ander niveau kunnen worden beslist. Er is een expliciete opsomming van die handelingen van algemeen belang, en een stadion is daar niet bij. We kunnen niet zomaar de uitvoeringsbesluiten of de codex ruimtelijke ordening naast ons neerleggen, en dat allemaal vanuit Vlaanderen beslissen.

Ik vind het bizar dat de fracties die altijd het luidste roepen dat we de procedures correct moeten volgen, nu komen beweren dat ik dat naast me neer moet leggen, naar me toe moet trekken en dat ik als Vlaamse overheid 'à la tête du client' moet beslissen. Dat vind ik heel bedenkelijk. We zouden dat eens moeten doen, dan zou een interpellatie worden ingediend, dat het een schande is dat de Vlaamse overheid procedures naast zich neerlegt. Wij doen dat niet, we hebben respect voor de codex en we volgen de juiste procedures.

Natuurlijk is ook wie of wat bevoegd is, vaak afhankelijk van de aanvrager. Ik wil nog eens herhalen dat het niet om een openbaar bestuur gaat dat een initiatief neemt, het is een privépartner die een vergunning aanvraagt en dat behoort tot de bevoegdheid van de gemeente Grimbergen.

Het feit dat de gemeente nog niet ontvoegd is, mijnheer Ronse, leidt er inderdaad toe dat er een advies moet worden uitgebracht. Die termijn is nog niet voorbij. Dat zal ook gebeuren. Dat gebeurt door Ruimte Vlaanderen dat autonoom een advies zal uitbrengen. Ik heb het al geschetst, als het advies negatief is of er worden voorwaarden opgelegd, dan moet dat mee worden gevolgd door de instantie die uiteindelijk zal moeten beslissen.

De vraagstellers halen aan dat we hier heel veel gedebatteerd hebben over de vereenvoudiging van procedures. Vanaf 23 februari zullen we op een heel andere manier omgaan met zulke dossiers. Dan is de omgevingsvergunning van kracht. Dan zijn de bevoegdheidsverdelende regels gewijzigd. De kenmerken en de omvang van de projecten zullen dan bepalen wie erover zal beslissen. Dat zal dan op een andere manier worden beoordeeld. Maar we zitten nog in een tijdperk zonder omgevingsvergunning. De andere procedures gelden nog.

De collega's zeggen dat de milieueffectenrapportage, de project-MER, is goedgekeurd. Ik wil nog eens herhalen, ik heb het al een paar keer gezegd, dat dit toch wel heel strikt gescheiden is van puur politieke beslissingen. We hebben een totaal onafhankelijke MER-cel. Die houdt inderdaad rekening met alle elementen uit het dossier en beslist op een autonome manier. Dat is heel belangrijk. Het is Europees verplicht om dat zo te doen. De project-MER is door de cel goedgekeurd op 27 oktober 2016. Er zijn verschillende adviezen voorgelegd aan de MER-cel om deze beslissing te nemen.

Mijnheer Rzoska, waarom is er niet gekozen voor complexe projecten? Er zijn twee elementen van belang: één, de initiatiefnemer beslist natuurlijk zelf wat hij of zij indient, de overheid kan niemand verplichten om in een complex project te stappen; twee, men moet voldoen aan de voorwaarden verbonden aan een complex project. Typisch aan een complex project is dat tegelijk met de aanvraag en de vergunningen die men nodig heeft, er een planologische wijziging van de bestemming nodig is. De aanvrager en initiatiefnemer gaat er voor zichzelf van uit – en ik ga daar niet op vooruitlopen, want dan maak ik procedurefouten en dat ga ik niet doen – dat hij voldoet aan de voorschriften van de plannen die daar gelden. Er moet geen planologische wijziging zijn en geen nieuw RUP. Aangezien er geen bestemmingswijziging nodig is, valt het niet onder de complexe projecten. Men kan direct een aanvraag indienen bij de bevoegde instantie die in deze fase de gemeente Grimbergen is. Het initiatief beslist op die manier om het project daar in te dienen, dan kunnen wij en mogen wij als overheid niet tussenkomen.

U zult begrijpen dat ik in dit dossier op heel wat momenten, later in de procedure, heel wat zal moeten beslissen. Ik heb al aangegeven dat ik in heel wat van die stappen ook beroepsinstantie ben. De eerste handeling, niet politiek maar vanuit de administratie, is dat Ruimte Vlaanderen een advies zal formuleren. Dat zal gebeuren tussen 6 en 13 februari. Dat is de eerste stap.

Uitspraken over al of niet conformiteit met de planning die daar geldt, uitspraken over al of niet andere stappen in deze procedure kan en mag ik absoluut in deze fase ook hier in het parlement helemaal niet doen. Dat zou pas grote problemen geven, dat zou aanleiding geven tot grote fouten in het dossier, wat niet kan en niet aangewezen is.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijnheer Rzoska, ik wil even ingaan op de vragen die u me hebt gesteld en die verwijzen naar mijn advies in het kader van de vergunning en van het project-MER. Ik heb geen advies gegeven. Dat is niet mijn advies, het is de administratie die conform de procedure advies geeft. Ik hoop dat u het niet anders zou willen, dat in plaats van de administratie de ministers advies zouden geven. Dat zou een vreemde variant van een nieuwe politieke cultuur zijn. We laten de procedure gewoon lopen. Mijn administratie heeft het project-MER beoordeeld en dat ambtelijk advies ook overgemaakt aan de dienst-MER. Tot zover mijn bevoegdheid.

Het is een gelijklopend verhaal als het gaat over de bouwvergunning. Dat is ook een ambtelijk advies dat is overgemaakt aan de gemeente Grimbergen. Ik heb daar een mening over – je zou ervan versteld staan over hoeveel zaken ik een

mening heb. Die mening is in deze zaak even relevant als mijn mening over de opstelling vorige zondag tegen Standard en de vervangingen die zijn doorgevoerd en vooral de vervangingen die niet zijn doorgevoerd.

We laten dat project zijn procedurele gang gaan. Ik begrijp dat sp.a dat blijkbaar anders ziet en wil dat de minister in de plaats treedt van de administratie. Dat is een nieuwe politieke cultuur, dat is genoteerd. *(Opmerkingen van Katia Segers)*

Neen? Oké dan, dan gaat het zijn procedurele gang. Ik lees in de pers dat men mij vraagt om dat project tegen te houden. Wel, ik kan u geruststellen, ik heb dat geleerd op basis van de toelichting van minister Schauvliege. Mijnheer Rzoska, ik kan u helemaal geruststellen dat wat de administratie ook adviseert, de beslissing uiteindelijk altijd bij Grimbergen komt te liggen, bij het schepencollege, bij de gemeenteraad van Grimbergen, waar ook Groen deel van uitmaakt. Wanneer de administratie positief advies zou geven voor de bouwvergunning, kan Grimbergen ook dan nog altijd zeggen dat het daar anders over beslist. Dat moet voor u toch een hele geruststelling zijn.

Als we de pers goed lezen, komt het er eigenlijk op neer dat u de stekker van het project in de hand hebt, en dat u vraagt: 'Minister, trek eens aan mijn arm.' Dat ga ik niet doen. Die procedure moet gewoon zijn gang gaan. Iedereen speelt zijn rol. De administraties leveren advies. U hebt dat ook opgevraagd. Op basis van de openbaarheid van bestuur heb ik u die ook bezorgd, maar ondertussen gaat alles zijn gang en moet iedereen op zijn eigen bestuurlijk niveau zijn bevoegdheid maar assumeren.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Neen, het is niet de bedoeling of de stelling van sp.a om tegen procedures in te gaan, integendeel. Uiteraard moeten die worden gevolgd. Maar op een gegeven moment is er ook politieke verantwoordelijkheid, zeker als het gaat over projecten van een dergelijke omvang. Dan is het heel belangrijk om heel secuur niet alleen de procedures te volgen, maar ook ervoor te zorgen dat alle randvoorwaarden zijn vervuld, en dat de beslissingen worden genomen op basis van correcte cijfers. Daar hebben we op dit moment vragen over.

Minister Schauvliege, u zegt dat er totaal geen sprake van is dat een bijzondere procedure kan worden gevolgd. Minister Weyts, u bevestigt dat het Grimbergen is dat moet en zal beslissen. Ik heb drie argumenten aangehaald waarom de bijzondere procedure toch zou kunnen gelden. Een: de impact van het project is veel groter dan het lokale Grimbergse belang. Twee: er is een publieke speler bij betrokken, namelijk de stad Brussel die daar een ondergrondse parking wil bouwen, wat trouwens een goede zaak is. Drie: er moeten werken gebeuren op het publieke domein, er moeten namelijk op- en afritten worden herbouwd.

Minister Schauvliege, eigenlijk wil ik de vraag opnieuw stellen om preciezer in te gaan waarom u toch denkt dat er geen mogelijkheid is om de bijzondere procedure te volgen. Uiteindelijk is de essentie van de zaak dat dit de gemeente Grimbergen met een halftijdse ambtenaar die zich daarmee moet bezighouden, overstijgt. Die gemeente kan dat niet aan. De impact van dat project is veel te groot, niet alleen voor de gemeente, maar ook voor iedereen die ooit op de ring vastzat – we staan daar met z'n allen heel vaak vast. Dat een complex project niet kan worden gevolgd, ja, oké, maar ook de heer Ronse gaf aan dat dit project... Ghelamco toont aan dat het GRUP niet moet worden aangepast, maar het project-MER toont dat er minstens wordt gegoocheld met cijfers. Wij zijn bezorgd en dringen aan bij de Vlaamse Regering om dit zeer grondig en in detail te bekijken, om uw politieke verantwoordelijkheid te nemen en vooral ook eendrachtig.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Als ik de oppositie goed begrijp, neem ik akte van een bepaald feit. Vorige week hebben we het Omgevingsvergunningsdecreet goedgekeurd. Het is een nieuwe regelgeving waarover we het allemaal eens zijn dat het voor een aantal nieuwe dossiers zoals dit zal toelaten dat Vlaanderen en alle overheden dat onderling geïntegreerder aanpakken. Nu hoor ik de oppositie hier pleiten om die nieuwe regels, die vanaf 23 februari in werking treden, retroactief in te roepen voor een dossier van voor de vastlegging van die nieuwe regels. Collega's, dat is wedstrijdvervalsing. Hetzelfde geldt, misschien nog meer, voor het decreet Complexe Projecten, want daar zeg je tegen een particulier: u hebt een bouwaanvraag ingediend, er zijn misschien enkele zaken die niet conform zijn, maar weet u wat, we gaan een startbeslissing nemen en we gaan het hele ruimtelijk uitvoeringsplan aanpassen zodat het conform uw bouwaanvraag is.

Is het dat, mijnheer Rzoska, wat u vraagt? Uw fractie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zegt samen met de onze dat ook de financiering van dit dossier stinkt. Gaan we dan voor een dossier waarvan de financiering op zijn minst in vraag kan worden gesteld, het ruimtelijk uitvoeringsplan aanpassen via het decreet Complexe Projecten? Mijn excuses, maar daar pas ik voor. Daar past onze fractie voor.

Minister, ik heb nog een aantal vragen bij de adviezen. Mijn eerste vraag is technisch en u hoeft er niet meteen op te antwoorden. In het advies Mobiliteit staat iets over directwerkende normen, onder meer over bouwvrije stroken van 10 meter. Is dat bindend? Dat berust op een koninklijk besluit (KB). Quid die bepaling?

Het verheugt me absoluut dat Vlaanderen gebruikmaakt van zijn recht om advies te geven. Als ik u goed heb begrepen, zal Ruimte Vlaanderen advies geven. Vlaanderen neemt op dat vlak zijn verantwoordelijkheid.

Het dossier moet nog vier avonturen doorlopen om op zijn minst de eerste helft van het EK te halen. Eerste avontuur: de bouwvergunning kan pas worden verleend na afschaffing van de buurtweg. Ik heb me na de beslissing van de gemeenteraad van Grimbergen serieus het hoofd gebroken. De gemeente heeft niet beslist om een afschaffing te vragen aan de deputatie. Als ik het goed begrijp, kan de deputatie momenteel niets doen. Hoeft de gemeente zich daarover nog uit te spreken? Is de gemeente nog gevat om een afschaffing van de buurtweg aan te vragen? Of kan de gemeente, hypothetisch gesteld, zeggen dat het dossier is afgesloten en dat ze niets meer vraagt? In dat geval kan er nooit worden beslist over een bouwaanvraag. Quid daarmee?

Na een bouwvergunning is er in eerste aanleg een schorsende termijn van 35 dagen – dat is de tweede hindernis – die in acht moet worden genomen voor een beroep bij de deputatie. Wil men tegen die beslissing van de deputatie over de bouwvergunning opnieuw beroep indienen, dan komt het bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Dat is niet schorsend. Al beginnen terwijl de raad pas nadien beslist, is echter ook een enorm risico.

Een derde hindernis betreft archeologisch onderzoek. Men kan pas starten met het archeologisch vooronderzoek na het verkrijgen van de bouwvergunning, precies omdat men heeft beslist te kiezen voor een uitgesteld traject. Dat wil zeggen dat het archeologisch vooronderzoek pas gebeurt na het verkrijgen van de bouwvergunning. Dat betekent dat er duizenden kubieke meter moet worden afgegraven. Ze zijn wel al begonnen, wat niet volgens de regels van het spel is. Hoelang kan deze hindernis duren?

Een vierde hindernis zijn beroepsprocedures ten aanzien van de milieuvergunning die dan bij u, minister, zullen terechtkomen. Die hebben ook een schorsend karakter.

Kunt u nog wat duiding geven bij de worstcasetiming? Ik krijg steeds meer de indruk dat het stadion zelfs de derde 'time' van het EK niet zal halen.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, we hebben onze verantwoordelijkheid genomen. Ik trek niet aan uw mouw. We hebben onze verantwoordelijkheid genomen op het moment dat het dossier vorige week in de gemeenteraad voorlag. Ik vind wel dat u te lang op de bank blijft zitten, als u het dan toch in voetbaltermen wilt bekijken. U doet nu alsof het niet uw advies is, maar het advies van de diensten. U hebt het advies wel altijd mee versterkt in de zin dat er een mobiliteitsprobleem is. Dat is dezelfde analyse die wij maken. Er is mobiliteitsprobleem met dit project. We hebben wel degelijk onze verantwoordelijkheid genomen op lokaal niveau en we zijn niet langs de zijlijn blijven staan. Dat kan niet van iedereen worden gezegd.

Mijnheer Ronse, als u het hebt over Brussel, dan denk ik dat mijn en uw collega hun werk doen om die deals boven water te krijgen. Er ligt inderdaad een zeer grote verantwoordelijkheid bij de bevoegde minister. Ik vind het onvoorstelbaar – ik kan me niet voorstellen dat wij dat zouden moeten doen, zeker niet met deze voorzitter – dat een parlamentslid langs een vrederechter moet passeren om die deals boven water te krijgen. Ik vind dat 'du jamais vu'. Er zitten inderdaad rare dingen in dit dossier. Ik kijk naar Vlaanderen. Uit uw antwoord – dat was ook mijn inschatting en de reden van deze interpellatie – begrijp ik dat een van de voorwaarden om het in Complexe Projecten te duwen, is dat er een planologische aanpassing nodig is. Daarover gaat ook de discussie. Ons aanvoelen is dat om dit project te realiseren, er een planologische aanpassing nodig zal zijn. Dat wordt uiteraard bestreden door de initiële initiatiefnemer. Als we alle stukken naast elkaar leggen, denken we dat er wel degelijk een planologische aanpassing nodig is en dat het decreet Complexe Projecten mogelijk kan spelen. Dat was de grond van mijn betoog.

Het is voor mij niet meer duidelijk wat nog de mogelijkheden zijn met de buurtweg. We hebben ons laten vertellen dat er een omzendbrief bestaat van de provincie Vlaams-Brabant. Als de gemeenteraad er zich een tweede maal over heeft gebogen en beslist om de buurtweg niet op te heffen, dan stopt het.

Dan is de terechte vraag van collega Ronse: wat zijn nu nog de mogelijkheden? Als we in dat scenario zitten, dan is het bij wijze van spreken over en uit.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Voorzitter, de piste van de complexe projecten is een waardevol alternatief. Maar ik stel me ook wel de vraag, minister, of wat wordt omschreven als algemeen belang, eigenlijk nog wel voldoet. Ik begrijp dat u zegt dat de procedures zijn wat ze zijn, dat er het decreet is en de uitvoeringsbesluiten. Uiteraard, dat klopt als een bus. Maar we weten ook dat het project-Uplace, om daar even naar te verwijzen, wel werd aanzien als een project van algemeen belang. Waarom? Omdat dat een brownfieldconvenant was. Dat is inderdaad de nuance, maar principieel staat een stadion niet in die lijst van projecten die vallen onder algemeen belang, maar een shoppingcenter ook niet. Het heeft puur te maken met dat aspect brownfieldconvenant.

Minister, u moet toch wel toegeven dat dat heel vreemd is, dat het een eigenaardige gang van zaken is. Rond Uplace is het in 2011 zelfs minister Muyters geweest die zelf de vergunning wilde afleveren. Een dikke maand geleden heeft dan de bevoegde ambtenaar van het Vlaamse Gewest de vergunning verleend in het kader van het algemeen belang van Uplace. Als het gaat over een stadion, dan wordt gezegd dat dit uitsluitend de bevoegdheid is van de lokale overheid, dat het niets te maken heeft met algemeen belang. Ik denk eerlijk gezegd dat er dan toch wel een discrepantie is tussen de realiteit en wat het decreet voorschrijft.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord

Jo De Ro (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, ik heb een paar vragen en een paar bedenkingen. Ik was heel blij met het uitgebreide antwoord van de minister over de procedures. Zo'n overzicht en het verslag daarvan is misschien wel voor meerdere mensen, ook buiten dit parlement, goed om bij de hand te houden. De afgelopen weken is er immers zoveel onzin verteld over procedures, dat ik het vandaag als leek niet zal wagen om enige vraag over de procedure zelf te stellen.

Waar ik me samen met mijn fractiegenoten wel aan stoor, is dat iedereen de mond vol heeft van de rechtsstaat en het respect voor elk onderdeel van de rechtsstaat, waarbij zowel administratie als bestuurlijke organisaties een oordeel moeten vellen binnen die procedure, maar het dan toch nodig vindt om in de pers – deze opmerking gaat zowel in eigen boezem als naar de meerderheid en de oppositie – voortdurend uitspraken te doen alsof men zelf al het antwoord heeft en men zegt dat men dan niet anders kan dan dat te doen. Als ik niet in dit parlement zit, ben ik zelf een Vlaams ambtenaar. Ik heb altijd de onafhankelijkheid van het ambtenarenbestaan als sterkte ervaren. Ik denk dat we ons daar echt voor moeten hoeden. Ik zeg dat zonder enige opruiende ondertoon. We beseffen op dit moment als we eens in de wereld kijken, niet hoe gelukkig we zijn dat we onafhankelijke organisaties hebben. Dat geldt dan op Vlaams niveau, op gemeentelijk niveau en op provinciaal niveau. Minister, u hebt daarstraks heel duidelijk gezegd dat u erover zult waken dat iedereen in het proces zijn rol kan spelen, dat u die zult respecteren en op het moment dat het dossier op uw bureau komt, u en de Vlaamse Regering ook uw rol zullen spelen. U vindt in ons een heel sterke bondgenoot daarbij.

Het woord mobiliteit is vandaag een aantal keer gevallen. Samen met een aantal andere collega's, ben ik zeer bezorgd over de mobiliteit in de Noordrand, niet alleen als lokaal parlementslid, maar vooral voor de mobiliteitswaarde die de Brusselse ring betekent voor heel wat zaken die voor de Vlaamse economie en maatschappij en de Brusselse economie en maatschappij echt wel van doorslaggevend belang kunnen zijn. Ik kijk dan naar de argumenten, die ik neutraal voorstel, die men geeft voor het activeren van de bestaande parking zoals die er nu bij ligt, die zeer sterk gebruikt wordt bij een thuismatch in het Koning Boudewijnstadion door de fans van de Rode Duivels, elk jaar in september bij de Memorial Van Damme en ook bij grote congressen of expo's. Voor de rest ligt die er eigenlijk troosteloos bij als een grindoppervlakte van ettelijke hectare die niet gebruikt wordt.

De volgende vraag wil ik stellen aan de minister van Mobiliteit. Het argument is dat die parking kan worden geactiveerd en alle dagen van het jaar kan worden gebruikt door heel veel pendelaars die daardoor niet meer de stad of de rand moeten inrijden, maar daar kunnen overstappen op metro of tram. Ik besef dat dit nog moet worden gerealiseerd. Minister, gelooft u in dat versterkend aspect? Als u spreekt over mobiliteit, hebt u het altijd over de ring in een multimodale oplossing. U gelooft terecht niet in een gouden regel, via auto, via fiets, te voet of via openbaar vervoer, maar in een en-enverhaal. In vergelijking met steden van boven het miljoen inwoners heeft de Brusselse agglomeratie, het Brusselse Gewest – als werkomgeving behoort de Vlaamse Rand daar geografisch bij – heel weinig 'commuter parkings', heel weinig grote parkings waar men vlot kan overstappen op snel openbaar vervoer om naar het centrum van de stad te gaan, naar de administratieve Europese wijk enzovoort. De vraag daarbij is: geloven we daarin of niet? Als we daarin geloven, dan denk ik dat het opbod, het 'ik ben straffer dan de anderen', dringend moet stoppen langs beide kanten van de gewestgrens en binnen alle politieke partijen. Met alle respect voor de parlementaire initiatieven die worden genomen ten aanzien van openbaarheid van bestuur, begrijp ik niet waarom we niet meer inzetten om dat het draagvlak voor verschillende zaken te laten toenemen. Morgen hebben we het belangenconflict in de commissie Brussel en de Vlaamse Rand over de luchthaven, we hebben ook de geluidsnormen, we hebben de mobiliteitsproblematiek als er iets gebeurt op de E40 bij ons of in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Waarom zouden we voor een aantal commissies waarin gewestmateries aan bod komen niet hetzelfde initiatief volgen als de commissie Onderwijs en eens met de anderen aan tafel zitten? Zo zouden we vanuit dit parlement, los van de lopende procedures, kunnen gaan kijken naar onze collega's in het Brusselse Parlement, om te bekijken wat we samen kunnen realiseren. Het is ook een beetje een oproep naar de Vlaamse Regering en de betrokken ministers.

Minister, ik weet dat u sterk gelooft in bilateraal goed overleg met uw collega in Brussel. Ik wil die oproep onderschrijven en versterken.

We moeten binnen wat Vlaanderen te bieden heeft ook eens kijken naar wat de Vlaamse Bouwmeester zegt over grote projecten. Hij stelt namelijk een alternatief voor in plaats van wat we nu hebben, namelijk zoeken naar een gemeenschappelijk belang. Nu is het vaak de ene gemeente tegen de andere, het ene gewest tegen het andere. Ook zijn oproep, om effectief veel in te zetten op samenwerking en veel minder op polarisatie, is bij mij niet in dovemansoren gevallen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, ministers en collega's, de heer De Ro heeft al een en ander gezegd, maar namens de Open Vld-fractie wil ik heel duidelijk stellen dat we het antwoord dat minister Schauvliege heeft gegeven volledig kunnen ondersteunen. Procedures zijn procedures en dienen uiteraard te worden gerespecteerd. Minister Schauvliege heeft heel duidelijk gezegd dat de bouwvergunning op dit ogenblik als privaat project bij de lokale overheid, bij de gemeente Grimbergen, zit, en dat de milieuvergunning bij de deputatie zit. Ook het dossier over de buurtweg zal straks wellicht naar de deputatie komen. Die procedures dienen te worden gerespecteerd. Ik begrijp niet goed waarom mevrouw Segers en de heer Rzoska telkens vragen dat de dossiers naar de Vlaamse overheid worden getrokken. Als we dat zouden volgen, leggen we inderdaad de geldende procedures naast ons neer. En dan zou men dat straks voor heel veel dossiers doen. Ik denk dat we dan ver weg zijn van wat we beogen, namelijk enerzijds duidelijke procedures en anderzijds rechtszekerheid en onafhankelijke besluitvorming.

Mijnheer Ronse, ik heb een bedenking. U haalt in uw repliek een aantal doemscenario's aan. Wat als men straks in beroep gaat, eventueel eerst bij de deputatie voor wat betreft de bouwvergunning, en dan eventueel naar de Raad voor Vergunningsbetwistingen? Zal alles dan tijdig klaar zijn? Tegelijkertijd maakt u een aantal bedenkingen aangaande het archeologisch onderzoek. Collega's, bij dezen wil ik u graag uitnodigen. Dat archeologisch onderzoek is een pijnpunt inzake sectorale regelgeving waarmee we steeds meer worden geconfronteerd en dat vaak tal van projecten hypothekeert. Naar aanleiding van de bedenking van de heer Ronse inzake het archeologisch onderzoek en de lange termijn die daaraan gekoppeld is, wil ik u graag uitnodigen om daar samen iets aan te doen, weliswaar niet in deze commissie, maar in een andere. Qua archeologie zouden we zeker een en ander moeten kunnen bijsturen.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): We zijn voor Europees voetbal. Het is belangrijk dat dat kan plaatsvinden. Als Anderlechtssupporter ben ik eigenlijk niet tegen een Eurostadion met een paars-wit tintje, maar het spel moet natuurlijk juist worden gespeeld. Ik denk dat de minister heel duidelijk heeft gezegd wat de spelregels zijn. De voorwaarden die zijn gesteld, moeten ook spijkerhard worden gerealiseerd, anders kan het niet. Ik zeg dat ook vanuit de Vlaamse Rand: de voorwaarden die werden gesteld rond leefomgeving, maar vooral rond mobiliteit, moeten worden vervuld. Het is nu al een plek op de ring waar we dagelijks in filemiserie zitten.

Vandaag is de actualiteit de kleine voetweg die daar onder de grond zit in Grimbergen. Als ik mij niet vergis, minister, kunnen die nog een schadeclaim op hun dak krijgen als die zaak stilvalt. Onze grote zorg is echter niet die kleine voetweg, maar wel die grote autoweg die daarnaast boven de grond ligt. We zouden Grimbergen geweldig kunnen helpen mochten we spijkerharde garanties krijgen dat de inplanting die er komt op het vlak van mobiliteit leidt tot het kader dat er eigenlijk gevraagd en geëist werd naar op- en afritten, parkeren, meer last vanuit bezetting, evenementen, kantoor, beleving en openbaar vervoer.

Minister Weyts, ik begrijp dat u zegt dat u niet in de plaats van de administratie wilt treden. Maar kunt u vandaag de garantie geven dat u dit spijkerhard kader absoluut gerealiseerd wilt zien? Niet met plannen, maar met heel concrete, in timing vastgestelde acties om de uitvoering van het mogelijke project omkaderd te zien?

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, ik heb een aantal punctuele vragen in verband met het MER. Daarin staat dat er een aantal milderende maatregelen op het vlak van openbaar vervoer moeten komen, om te vermijden dat er inderdaad, zoals de heer Doomst aanhaalt, een probleem of een infarct optreedt, zoals dat er vandaag al regelmatig is, bijvoorbeeld tijdens het Autosalon.

Kunt u mij aangeven of er garanties zijn dat die maatregelen er inderdaad zullen komen? Zijn er al vergunningen aangevraagd voor extra trams of metro's?

Kunt u bevestigen dat, indien er vóór 30 maart geen afschaffing van de buurtweg door de gemeente Grimbergen wordt afgehandeld, er al dan niet een bouwvergunning kan worden afgeleverd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Op basis van de bijkomende vragen zal ik een en ander verduidelijken.

Is het al dan niet van algemeen belang?

Mevrouw Segers, u zegt dat het er wel onder valt want het is een pps die valt onder verschillende gemeentegrenzen. Dat klopt niet, het is een aanvraag van een particulier die valt binnen het grondgebied van één gemeente. Op basis van de Codex Ruimtelijke Ordening, het uitvoeringsbesluit en de lijst die daarin staat, valt dit dus niet onder projecten van algemeen belang.

Waar zit het verschil met Uplace? Daar is een convenant afgesloten, zoals u zelf zegt. In de regelgeving staat dat dit dan inderdaad onder de bepalingen van algemeen belang valt. Dat is het onderscheid tussen de twee dossiers.

De discussie over wat wel en niet onder algemeen belang valt, zal deels niet meer gelden na 23 februari omdat dan vooral de aard en de omvang van het project van belang zullen zijn. Nu gaat het veeleer over de lijst. Uw vaststelling dat dit een beetje achterhaald is, klopt enigszins. Dat is de reden van onze andere aanpak bij de omgevingsvergunning.

Dat betekent niet dat de gemeente Grimbergen er alleen voor staat. Onze diensten doen daar geen uitspraak over maar staan ter beschikking van alle lokale besturen die ondersteuning willen. Grimbergen doet een beroep op een aantal ambtenaren die daar een bijzondere expertise in hebben. Zij doen dat in heel wat gemeenten.

Wat de buurtweg betreft, heeft de gemeente niet beslist. Het is de deputatie die finaal beslist. Zij kan het advies van de gemeente overrulen, naast zich neerleggen

en dus een beslissing nemen. Ik heb er geen zicht op of er een interne omzendbrief is van de provincie Vlaams-Brabant maar finaal is het de deputatie die zal beslissen over deze buurtweg. Bovendien is een omzendbrief niet bindend.

Een aantal collega's menen dat het ruimtelijk uitvoeringsplan niet conform is. Met respect voor de diensten en voor de mensen die daarover moeten oordelen, moet de verantwoordelijkheid worden gelegd waar ze ligt. Er is Ruimte Vlaanderen om een advies gevraagd. Wij zullen die adviesbevoegdheid ook gebruiken. Onze diensten zullen daar moeten afwegen of de ingediende aanvraag al dan niet conform het ruimtelijk uitvoeringsplan is. Het zou niet wijs of wenselijk zijn dat ik vanuit mijn bevoegdheid als minister zou oordelen over die conformiteit. We moeten de bevoegdheden ter zake respecteren. Ook op voorhand zeggen dat er geen conformiteit is, is helemaal de procedure omdraaien en geweld aandoen. Wij respecteren de democratie en volgen de regels zoals ze hier in het parlement zijn goedgekeurd. Normaal gezien moet die conformiteit met het ruimtelijk uitvoeringsplan in het advies van Ruimte Vlaanderen duidelijk naar voren komen.

Wat de timing betreft, mijnheer Ronse, heb ik daarnet alle stappen gedetailleerd overlopen. Wanneer alles vlot verloopt, zouden we de timing in principe kunnen halen. Ik heb echter geen glazen bol en kan dan ook niet voorspellen hoe alles zal lopen. Wanneer men een vergunning heeft, kan men in principe beginnen te bouwen, ook al loopt er een beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen of de Raad van State. De aansprakelijkheid ligt bij de aanvrager en bij de bouwheer die moet afwegen of hij dat risico al dan niet wil nemen.

Collega's, ik vind het heel belangrijk dat we de afspraken respecteren en de procedures correct naleven. We handelen niet à la tête du client. Wanneer een project ons aanstaat, gaan we niet plots de regels veranderen. Ik doe daar niet aan mee, ik wil op een correcte manier omgaan met dergelijke dossiers, ongeacht of het gaat over de bouw van een voetbalstadion of van een huis. Iedereen heeft recht op een correcte naleving van de regels, en dan zal ik ook blijven doen. Het zou totaal fout zijn dat de politiek zich op voorhand over dergelijke zaken zou uitspreken.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat de mobiliteitsbezwaren betreft, verwijs ik naar de opmerkingen van de administratie Mobiliteit en Openbare Werken over de modal shift waaraan niet zou worden beantwoord en over de wisselende cijfers inzake oppervlakte, aantal werknemers, aantal bezoekers enzovoort. Er zijn in dat kader allerhande opmerkingen gemaakt waarover ook engagementen worden gevraagd.

De gewestelijke samenwerking is afhankelijk van de uitkomst van die procedures. In dat geval is er een positieve uitkomst voor Ghelamco. We moeten bekijken wanneer we bijvoorbeeld werken plannen, want er staat nog meer op stapel in en rond de Brusselse ring. Voor alle duidelijkheid, tot dan is dit een project dat plaatsvindt in Vlaanderen en dat zal worden beoordeeld op basis van Vlaamse procedures. Het zwaartepunt met betrekking tot de beslissing berust bij de gemeente Grimbergen, wat ook logisch is met het oog op de lokale autonomie die men daar wil assumeren. Ik kan daar niet op vooruitlopen maar ik sta niet afkerig ten aanzien van enige samenwerking met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, u probeert onze fractie woorden in de mond te leggen. Niemand pleit ervoor om 'à la tête du client' om het even welk dossier te behandelen. De procedures moeten uiteraard worden gevolgd. Ik heb geprobeerd u een aantal argumenten aan te reiken die me doen denken dat die bijzondere procedure wel mogelijk zou zijn. U hebt er maar één proberen te weerleggen. Bij mijn weten is er wél een publieke partij bij betrokken, namelijk de stad Brussel, die

die parking gaat aanleggen. Ook overstijgt de impact hiervan duidelijk de gemeente Grimbergen. Er worden werken gedaan op het publieke domein, namelijk de open afritten. Dat zijn allemaal argumenten waartegen u niet bent ingegaan.

Het is voor ons ook heel belangrijk dat dat project zeer zorgvuldig wordt afgewogen. Niemand is tegen voetbal, is ertegen dat er iets komt op die troosteloze betonvlakte die parking C nu is, absoluut. Aanvankelijk waren de omwonenden mee met dit verhaal omdat er ook een park zou komen. Nu blijkt dat dat een park wordt dat na zonsondergang wordt afgesloten. Dat is dus al helemaal niet wat het oorspronkelijk was. Een parking ondergronds als randstadparking is goed. U hebt niet echt geantwoord op de vraag van collega De Ro, denk ik. Het geheel van dat project is echter natuurlijk veel meer dan alleen dat stadion. Het is veel, veel groter dan dat. Het geheel zal zodanig wegen op de mobiliteit, die impact zal zo groot zijn dat Vlaanderen voor een verpletterende verantwoordelijkheid staat om daar op een zo goed mogelijke manier over te oordelen.

Collega De Ro suggereerde ook nog dat de collega's van de twee gewesten eens zouden samenkomen. Ik zou ook een voorstel willen doen. We kunnen dat bijvoorbeeld in de Senaat doen. De Senaat lijkt me een geschikte plaats om ons daarover te buigen. *(Gelach)*

Collega Tobback suggereerde om dat dan de commissie Dramatische Aangelegenheden te noemen. Samenwerking en overleg zijn essentieel.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Collega's, de Senaat lijkt me vooral een geschikte plaats om naar het voetbal te kijken. Alle gekheid op een stokje, ik wil nog over twee zaken spreken: over de procedures en over wat onze fractie en ook mij als parlementslid beweegt om ons uit te spreken over dit dossier.

Wat de procedures betreft, zijn een aantal zaken duidelijk geworden. De Vlaamse Regering zal gebruikmaken van haar mogelijkheid om advies te geven in het kader van de bouwaanvraag. Dat is voor mij heel belangrijk. Dat is cruciaal. Minister, ik ben het niet helemaal met u eens dat de deputatie nu zal beslissen over de afschaffing. De deputatie heeft immers geen vraag tot afschaffing gekregen. Er is geen beslissing genomen op die gemeenteraad. Volgens mij zit dat op dit moment dus op een heel dood spoor, in een of andere vierde of vijfde of zesde dimensie, ik weet het niet. Minister, ik denk dus dat u het bij het verkeerde eind hebt wat dat betreft, dat het niet de deputatie is op dit moment die beslist, tenzij ik me vergis.

Er was niet geantwoord, maar dat kan altijd schriftelijk, op mijn vraag over de bindende elementen in het mobiliteitsadvies dat niet-bindend is. Ik weet het, het klinkt allemaal leuk. Ik had graag nog een antwoord gekregen met betrekking tot die 10 meter bouwvrije zone. Over de procedures onthoud ik ook uw zinnetje dat als alles heel vlot zou verlopen, het mogelijk wel nog op tijd zal kunnen. Ik laat dat zinnetje voor wat het is. Ik wou dat gewoon nog even herhalen.

Collega's, waarom doen wij dit? Ik moet eerlijk toegeven dat ik me de voorbije weken, en ook vandaag, nogal persoonlijk aangesproken voelde. Zonder dat om het even welke collega kwalijk te nemen, ik wil daar toch even op ingaan. Rechtszekerheid is voor onze fractie, voor onze partij een van de meest cruciale waarden waarop een samenleving gebouwd is. Dat is voor ons ook continu de draad doorheen alles wat we doen als we aan politiek doen. Wat dit dossier betreft, betekent dat concreet dat we inderdaad niet retroactief gaan gebruikmaken van de omgevingsvergunning, dat we niet via Complexe Projecten een nieuw RUP gaan maken om toch maar de bouwaanvraag al dan niet goedgekeurd te kunnen krijgen. Dat betekent dat we nu niet op maat van dit dossier de

archeologienota gaan verbeteren, wat, collega Peeters, een absolute must is en onze fractie zal daar hard aan meewerken. Dat betekent niet dat we voor dit dossier gaan zeggen 'de archeologienota is slecht, weet je wat, voor het Eurostadion, voor de elite uit de Brusselse politiek gaan we dat veranderen, gaan we dat op een andere manier doen'. Dat kan niet. Dat betekent dat bouwvoorschriften moeten worden gevolgd. Ik herinner me een artikel uit 2015 van een van de potentiële bouwheren van het stadion, die zich heeft teruggetrokken. Hij zei zich terug te trekken omdat er in de voorschriften slechts 50.000 vierkante meter recreatie staat en je minstens 150.000 vierkante meter recreatie moet hebben om zoiets te maken. We hebben opgezocht hoeveel vierkante meter stadions normaal gezien hebben, en dat gaat er allemaal ruim boven.

Collega's, inderdaad, ik vind het mijn absolute recht, meer zelfs, mijn plicht om me daarover als parlements lid uit te spreken. Als we dat al niet meer mogen doen, dan mogen we ons hier in het parlement niet meer uitspreken over vergunningsaanvragen die potentieel een bedreiging betekenen voor de natuur. Dan mogen we ons niet meer uitspreken over vergunningsaanvragen die potentieel een bedreiging kunnen zijn voor de retail. Als dat niet meer kan, dan kan men zich in dit parlement, in gemeenteraden, in provincieraden niet meer uitspreken over dossiers met een potentieel risico op geurhinder, noem maar op. Als we dat vanuit een rechtstreeks verkozen parlement, provincieraad, gemeenteraad niet meer mogen doen, dan zijn we monddood, en daar pas ik voor. Ik heb er uiteraard alle begrip voor dat de leden van een regering onder wier auspiciën die administratie staat, zich daar niet over uitspreken. Dat hebben ze vandaag ook niet gedaan en daar ben ik hen ook erkentelijk voor. Minister Schauvliege, ik hoop echter dat ze mij ook het recht geven om mijn job als parlements lid uit te oefenen en me inderdaad over dergelijke zaken uit te spreken. Ik zal ook niet stoppen met dat te doen.

Ten slotte wordt alsmaar meer duidelijk dat het hier niet meer gaat om een voetbalstadion. De KBVB heeft er afstand van genomen. Anderlecht loopt er naar mijn bescheiden mening ook niet meer zo warm voor.

Wat betreft de timing, minister, onthoud ik vooral uw zeer aarzelende zinnetje 'met heel veel voorbehoud'.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Mijnheer Ronse, op dat laatste punt volg ik u, maar dat mes snijdt aan twee kanten. Dat betekent dat ik wel degelijk ook het recht heb om pistes op de tafel te leggen waarvan ik denk dat ze interessant zijn om een dossier te bekijken.

Ik blijf een beetje op mijn honger zitten. Er wordt gezegd: dat is de bestaande wetgeving, en dat klopt natuurlijk. Iedereen zegt: straks hebben we het decreet Omgevingsvergunning en we gaan er nu alles aan doen om een lokaal bestuur de kastanjes uit het vuur te laten halen.

De heer De Ro suggereert dat u eens rond de tafel gaat zitten met uw Brusselse collega's. Dat is in dezen vrij tekenend, want we weten tot op vandaag nog altijd niet ...

Net werd gezegd op de vraag van collega Segers dat er geen sprake is van een pps-project. Dus dat element telt niet. Maar als ik me niet vergis, heeft de Brusselse Regering een speciale projectvennootschap (spv) opgezet waar ze zelf mee onderdeel van uitmaakt en zitten we toch in een pps-constructie. Alleen al het element dat daar discussie over bestaat, met daarbovenop dan nog eens de onduidelijkheid hoe het voort moet na de beslissing van Grimbergen, terwijl de N-VA-fractie er blijkbaar van overtuigd is dat het dossier stopt, terwijl de minister

zegt dat het dossier doorgaat, want het is maar een advies aan de deputatie van Vlaams-Brabant, dat zijn in mijn ogen allemaal elementen die me zeggen dat men veel zorgvuldiger moet omgaan – en had kunnen omgaan – met dat dossier.

Collega Ronse, dat betekent niet dat ik vind dat het stadion daar moet komen door het decreet Complexe Projecten. Ik zeg alleen: het had u de mogelijkheid gegeven om goed na te denken waar het stadion eventueel wel kon komen en of er alternatieven zijn.

Ik denk dat er niemand – over de partijgrenzen heen – dat EK niet graag naar België ziet komen. Ze doen in de Senaat wat ze willen. Ik ga liever live naar een voetbalwedstrijd kijken. Ik zou zeker niet in het duffe pluche van de Senaat naar een wedstrijd willen kijken. *(Opmerkingen)*

Zeker niet omdat men daar ook moet betalen voor de drank.

Collega's, het mag toch wel duidelijk zijn dat een dergelijk groot dossier, en daarin volg ik onder meer mevrouw Peeters, niet evident is voor een lokaal bestuur. We zijn in mijn ogen niet zo goed bezig.

Minister, we zullen wel zien wat de adviezen zeggen. U hebt daar een hele boom opgezet over de procedures. We zullen het advies van Ruimte Vlaanderen afwachten. Als het negatief is, dat heb ik begrepen, is het ook bindend, maar we zijn niet goed bezig als we een project van die omvang overlaten aan het lokaal bestuur en hen de kastanjes uit het vuur laten halen. Dat is niet de manier waarop we dergelijke grote projecten moeten realiseren.

De voorzitter: De interpellatie en de vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over verhandelbare ontwikkelingsrechten – 981 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de adviesnota verhandelbare ontwikkelingsrechten – 1031 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, verhandelbare bouwrechten is een van de paradepaardjes, een van de meest innovatieve maatregelen die in het nieuwe Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zitten. Minister, ik heb ondertussen een alternatieve naam gelezen voor 'betonstop', en dat is 'ruimterijk Vlaanderen'. Het is aan u om te oordelen of dat leuk is.

In 2015 startte Ruimte Vlaanderen een onderzoek in samenwerking met een multidisciplinaire expertengroep rond die verhandelbare bouwrechten. Mevrouw Peeters heeft daar sterk parlementair werk rond verricht, vragen en opvolgingsvragen gesteld enzovoort. In het actuadebat over het BRV zei u dat dat systeem zal worden uitgetest via een proefproject in Vlaams-Brabant.

De adviesnota mét bijlagen werd op 19 januari gepubliceerd op de website van Ruimte Vlaanderen. Als belangrijkste conclusies lees ik alvast dat er geen consensus is of de invoering van een VOR-systeem (verhandelbare ontwikkelingsrechten) haalbaar en nuttig is in Vlaanderen, dat er verschillende voor- en

nadelen zijn aan een VOR-systeem, dat men het systeem sowieso veel ruimer moet bekijken dan louter vanuit een instrumentele focus. Het is een enerzijds-anderzijdsverhaal dat men zo uit een bepaalde partij haar verkiezingsbrochure zou kunnen halen.

Wat zijn de verschillende voor- en nadelen hiervan? Meent u dat zo'n systeem onder een of andere vorm mogelijk is in Vlaanderen, of is dit idee definitief begraven? Hoe staat u tegenover de scepsis van de experts voor zo'n breed systeem? Op welke manier zullen de ruimtelijke ambities van het BRV haalbaar zijn zonder systeem van verhandelbare ontwikkelingsrechten? Stel dat het niet mogelijk is, hoe gaan we dan dat gat invullen? Welke stappen plant u verder in de implementatie van zo'n systeem? Hoe gaat u er zelf mee door?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Afgelopen week konden we de adviesnota verhandelbare ontwikkelingsrechten lezen op de website van Ruimte Vlaanderen. In die studie is opgenomen dat de verhandelbare ontwikkelingsrechten moeten worden beschouwd als een sturingssysteem dat zorgt voor een herverdeling tussen meer en minder ontwikkelbare gebieden volgens een gedragen ruimtelijke beleidsvisie. Dat is mee opgenomen in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Bij de aanvang van deze legislatuur stond in de beleidsnota te lezen dat men een onderzoek zou doen naar de mogelijkheid van de VOR als een mogelijk instrument om te komen tot het uitvoeren van de principes van het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

We hebben die studie kunnen lezen. Die was vooral gefocust op het luik wonen en het woonaanbod. We konden dat ook al lezen in de studie van de KU Leuven van 2013, en ook in de nota van de expertengroep uit 2016, en nu ook in deze definitieve adviesnota. We zien dat er heel wat bedenkingen en vragen zijn bij het verhaal van de VOR, die op dit ogenblik in de Verenigde Staten, in Nederland en Duitsland gekend zijn. Er wordt gezegd dat het beter wordt gebruikt op het lokale niveau, anderen zeggen dat het beter te gebruiken is voor een soort regio, maar op pagina 15 staat dat er geen consensus is bij de experts over een definitie van een regio. In de nota staat ook duidelijk dat het hele verhaal maar mogelijk zou zijn als er schaarste is, zeker als het om wonen gaat. Maar men geeft onmiddellijk aan dat er geen schaarste is.

De heer Ronse zegt dat er een nieuwe naam is voor de betonstop, zoals hij het noemt. Op pagina 17 van de nota lees ik toch dat men voor de sending sites wel degelijk denkt aan een bouwverbod, wil men het hele instrument van de VOR verder uitwerken.

Er wordt ook een alternatief omschreven, enerzijds via de RUP's en anderzijds via compensaties, en uiteraard ook via het instrument dat we al kennen, de herverkaveling uit kracht van wet met planologische ruil zoals vermeld in het decreet Landinrichting. Daarvan weten we dat het veeleer gaat over een lokale ontwikkeling, over het ruilen van gronden om te komen tot een optimale situatie.

Minister, hoe moet het nu verder met die studie? Wat is uw visie op deze adviesnota en de voorgelegde scenario's? Wat is de timing van het verdere traject? Hoe wilt u deze scenario's in de praktijk uitwerken? Bent u ook van oordeel dat dit geen eenvoudige oefening mag worden om slecht gelegen gronden te gelde te maken? Wat denkt u van de mogelijkheid om herverkaveling uit kracht van wet met planologische ruil te koppelen aan RUP's, met andere woorden, het instrument dat in het Landinrichtingsdecreet is opgenomen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijn diensten hebben inderdaad een heel uitgebreide adviesnota opgemaakt. Het is een genuanceerde nota die een volledige afweging maakt en een goede weergave biedt van de verschillende standpunten en inzichten. De scenario's sluiten elkaar niet uit. De adviesnota suggereert vooral dat er een instrumentenmix moet worden uitgewerkt om de doelstelling te bereiken. Veel van die instrumenten bestaan al: de planschaderegeling, de herverkaveling uit kracht van wet met planologische ruil.

In het Instrumentendecreet dat eraan komt, kan aan de bestaande instrumenten de regionale toepassing van een systeem van VOR worden toegevoegd. Uit het onderzoek bleek dat een regionale toepassing de meest realistische toepassing in Vlaanderen zou zijn. Wat de timing betreft van het Instrumentendecreet: de tekst is klaar en zal binnen heel korte termijn ter politieke bespreking worden voorgelegd.

Een heel belangrijk voordeel van een VOR-systeem is dat het kan worden ingezet om een ruimtelijk beleid te voeren, met daarin een plaats voor financiële vergoedingen. Het systeem laat immers toe om meerwaarden van winstgevende ruimtelijke ontwikkelingen op de ene locatie te capteren en in te zetten als vergoeding voor het opleggen van een bouwverbod op een andere locatie. Ten opzichte van een planbaten-planschadesysteem, is binnen een zuiver VOR-systeem het voordeel dat niet alles via de overheid moet worden geregeld, maar dat ook private partners er een belangrijke rol in kunnen spelen.

Binnen de Vlaamse context zorgen juridische randvoorwaarden, waaronder de vereisten van billijke vergoeding en gelijkheidsbeginsel, echter voor een sterke beperking van de vrijheidsgraden van een VOR-systeem. De grote hoeveelheid vast te leggen parameters die de onzekerheden van een marktsysteem met zich meebrengen, maakt het moeilijk om een gegarandeerd wenselijk ruimtelijk resultaat te verkrijgen.

Hoewel het VOR-principe erg eenvoudig lijkt, blijkt uit het onderzoek dat het toch erg complex is en voor de overheid een erg intensief instrument is, maar dat het ook wel kan en dat het opvolging en bijsturing vraagt.

Er moet bijvoorbeeld per gebied worden bepaald hoeveel ontwikkelingsrechten worden toegekend aan zendende locaties en hoeveel aan ontvangende locaties. Overdrachten moet ook telkens worden geregistreerd.

Collega Peeters, u vermeldt dat een project zoals Regionet zich niet op de juiste schaal zou bevinden. Dat stond zo in uw vraag. Ik denk dat dit een misvatting is. Het schaalniveau van het Regionet-project is net wel haalbaar en is ook het juiste regionale schaalniveau. Het zijn lokale toepassingen die niet realistisch zijn omdat er geen markt kan ontstaan. Wel correct is dat zelfs bij regionale projecten de noodzaak kan bestaan om eerst een stuk van het aanbod te schrappen bijvoorbeeld, met toepassing van planschaderegeling om schaarste te creëren en een evenwicht te bereiken tussen vraag en aanbod. Daarom is het ook goed om een aantal proefprojecten uit te zetten.

De conclusie is dus dat het haalbaar is op regionale schaal, regionaal in de zin van verschillende gemeenten. Deze schaal laat toe dat er voldoende vrije keuze is tussen zendende en ontvangende locaties maar houdt ook rekening met de aanbeveling dat er geografische nabijheid moet zijn. De nabijheid is belangrijk in functie van het creëren van voldoende gedragenheid. Dat hoef ik u niet uit te leggen. Om deze reden wordt ook verder gewerkt rond de regionale schaal. In het voorontwerp van Instrumentendecreet zal ook zo'n systeem worden uitgewerkt. Zoals gezegd, moet dit politiek nog worden doorgepraat, maar het is een ieder geval het voorstel zoals het op tafel zal komen.

Het is vandaag nog geen optie om de uitleggingsfilosofie die in de gewestplannen vervat zit, te blijven toepassen. Alle bestuursniveaus zullen daarvoor samen hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Die keuze is ook gemaakt in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Collega Ronse vraagt naar de levensvatbaarheid. Ik heb daarnet al verwezen naar de regionale toepassing. Deze maakt ook onmiddellijk duidelijk dat een generiek VOR-systeem voor het hele Vlaamse Gewest moeilijk is. Dat blijkt ook uit de verschillende adviezen.

De haalbaarheid van de ruimtelijke ambities uit het BRV is niet afhankelijk van het instellen alleen van een VOR-systeem. Dat is zeker niet zo. Het is een van de instrumenten die kunnen worden uitgezet, maar er zijn er nog tal van andere. We denken dan natuurlijk aan planschade, planbaten, stedenbouwkundige lasten enzovoort.

Als er met een herverkaveling uit kracht van wet een planologische ruil gepaard gaat, is die herverkaveling sowieso gekoppeld aan een RUP. Dat staat met zoveel woorden in het decreet Landinrichting. Het is ook logisch dat als je bestemmingen wijzigt, dit met een ruimtelijk uitvoeringsplan en dus ook met de bijhorende adviesrondes en inspraakmomenten gebeurt.

Ook de regionale toepassing van het systeem van verhandeling van ontwikkelingsrechten kan gepaard gaan met de opmaak van een of meer uitvoeringsplannen. De adviesnota vermeldt een scenario waarbij de inzet van RUP's geen noodzaak lijkt, en dat is een systeem waarbij eigenaars eigenlijk vrijwillig afstand doen van de ontwikkelingsrechten. Dat zou dan worden vastgelegd door het vestigen van een conventionele erfdiensbaarheid van openbaar nut.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik heb een gevoel van opluchting. Opluchting omdat, ondanks dit advies, het hele concept niet wordt begraven, integendeel. Als ik u goed begrijp, wilt u voortgaan met het concept dat op zijn minst op financieel vlak bijzonder wezenlijk is voor de hele uitvoering van de ambitieuze plannen inzake open ruimte.

Ik denk dat we het toch een beetje pragmatisch kunnen bekijken. Waarom niet met een aantal grote bouwpromotoren die veel ruimte hebben, in bijvoorbeeld woonuitbreidingsgebieden, rond de tafel gaan zitten en hun vragen of ze opportuniteiten zien in de context van verhandelbare bouwrechten? Dat kan een interessante denkpiste zijn. Misschien hebt u het gezegd en heb ik het niet gehoord, maar hoe gaat het met het proefproject in Vlaams-Brabant? Ik kijk uit naar de bevindingen en naar het Instrumentendecreet. Wordt dit mee ingepast of wachten we af?

U hebt het gehad over de herwerking van de link planbaten-planschade. In het gegeven van verhandelbare bouwrechten interesseert het mij vooral dat het voor een deel marktwerking zal zijn. Hoe kunnen vrager en aanbieder elkaar vinden? Wie bepaalt de waarde van wat wordt ingebracht? Dat lijken mij vrij cruciale zaken. Ik ben erg benieuwd hoe dit zal worden uitgewerkt. Het is zeer belangrijk. We hebben ambitieuze plannen gemaakt. We moeten ze nu ook uitvoeren. We mogen ons niet te veel laten vertragen door studies, en studies, en studies.

Voorzitter, ik zou hierover graag een gedachtewisseling houden met een aantal stakeholders om na te gaan wat de obstakels zijn.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord, en zeker voor de aankondiging dat het Instrumentendecreet zo goed als klaar is, en dat u, als

ik het goed heb begrepen, een gedeelte over verhandelbare ontwikkelingsrechten zult opnemen, maar dan op regionaal niveau.

Op pagina 36 van de studie staat dat men op Vlaams niveau de doelstellingen beter op een andere manier lijkt te kunnen realiseren. Men zegt dat de VOR geen afdoend alternatief zijn voor planschade, planbaten enzovoort.

Er wordt gezegd dat het haalbaar zou zijn op regionaal niveau en dat het systeem zeker op lokaal niveau een meerwaarde kan bieden. U zegt het eerder te willen bekijken op regionale schaal. Ik wil dan toch verwijzen naar pagina 15 van de studie, waar gesteld wordt dat er geen consensus is over hoe de regio concreet moet worden omschreven. Hebt u op dat vlak al een oplossing in het kader van het ontwerp van Instrumentendecreet dat voorligt. Zoals de heer Ronse zei, wordt er gekeken naar het voorstel van Regionet Leuven, terwijl de adviesgroep nu zegt dat er mogelijk andere vormen zijn.

In de commissie van midden 2016 hadden we het ook over de VOR. Toen was er een proefproject lopende in de gemeente Geraardsbergen. Het was de bedoeling om dit te doen voor een bepaalde site, maar dat is uiteindelijk terug naar af gegaan. Er zou dan voor andere gronden een nieuw proefproject worden uitgewerkt. Is daar al meer over geweten?

Zeggen dat op bepaalde gebieden niet meer kan worden gebouwd of dat het minder interessant is, kan volgens de studie alleen maar als er sprake is van schaarste. Die is er op dit ogenblik niet. Daarnaast moet er ook in financiële vergoedingen worden voorzien. In de studie is er ook sprake van een soort verhandelbareontwikkelingsrechtenbank of een VOR-bank. Bent u van plan om zo iets op te starten? Of laat u het puur over aan de privésector om dit verder te ontwikkelen? De vraag is dan hoe bepaald zal worden dat een gebied niet meer ontwikkelbaar of tijdelijk niet ontwikkelbaar is? Hoe zal dit worden omgezet in financiële vergoedingen?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Ik wil toch enige nuance aanbrengen. Ik heb vooral gelezen dat er geen gedragen standpunt is gekomen vanuit de adviesgroep. Het enkel negatief lezen, zou ik echter zeker en vast niet doen, gelet ook op het feit dat de expertadviezen die zijn toegevoegd, een stuk positiever zijn dan de nota zelf. Ik verwijs bijvoorbeeld naar het advies van Regionet, dat stelt wat het alternatief is als we dit niet doen. We moeten vooral daaraan denken. Deze beslissing nemen, is niet eenvoudig. We moeten er nu vooral de schouders onder zetten om instrumenten als deze alle kansen te geven. Het is nog maar enkele weken geleden dat we kamerbreed hebben gezegd hoe belangrijk het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen is. De instrumenten die nodig zijn voor de realisatie daarvan, moeten we alle kansen geven.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De proefprojecten laten we verderlopen omdat het net goed is om te kijken hoe het loopt in de praktijk. Inzake Geraardsbergen zal ik de laatste stand van zaken opvragen. Het was een quickwin die we hebben uitgerold op basis van het Groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Het was een soort ruil: een minder goed gelegen locatie wilden we wisselen voor een betere. De stad zat daar inderdaad tussen. Ik zal u die stand van zaken bezorgen.

Ik heb een voorstel geformuleerd dat binnenkort politiek zal worden besproken. Ik zal de voorstellen nu nog niet overlopen. Dat zou niet eerlijk zijn tegenover de Vlaamse Regering die daarover nog moet beslissen. We kunnen wel een systeem uitwerken, maar daarnaast willen we niets liever dan dat er op het terrein initiatieven ontstaan bij private en publieke spelers, zoals huisvestingsmaatschappijen,

ontwikkelaars, gemeentebesturen, privé-eigenaars. Dat is de beste manier om het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen in de praktijk te laten leven. Dit wordt ook goed overlegd met alle actoren die betrokken zijn. Ik ben het ermee eens dat die partners zijn.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik heb ook de nota van de expertengroep van maart 2016 bij. Die was niet zo heel positief. Uit deze nota blijkt dat er niet echt een consensus is, maar onze fractie wil het systeem alleszins nog alle kansen geven. We willen meedenken over een positief instrument dat kan bijdragen aan de juridische instrumenten die we nodig hebben.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de brandveiligheid bij afvalverwerkende bedrijven – 1016 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, op zaterdag 7 januari brak er een grote brand uit bij schrootbedrijf RETRA nv in de Gentse haven. Vanwege de brandbare eigenschappen van de verschillende stoffen had de brandweer volgens verschillende media meer dan een volledige nacht nodig om de brand te blussen, die vermoedelijk door zelfontbranding ontstond en gepaard ging met een enorme rookwolk.

RETRA nv is een afvalverwerkend bedrijf dat zich onder meer toespitst op de verwerking van schrootafval afkomstig van autowrakken en elektro-schroot. Branden in afvalverwerkende bedrijven waarvan zelfontbranding de oorzaak is, komen helaas af en toe voor, met alle gevolgen van dien voor het milieu en de omgeving.

Aan een krant verklaarde de bedrijfsleider dat hij de slecht sorterende burger viseert. "Niet iedereen loopt als een heilige naar het containerpark", was een van zijn uitspraken. Anderzijds was dit niet het enige recente incident in een opslagplaats van RETRA; ook in 2013 was er een grote brand. Regelmatig duiken her en der in het land een aantal dergelijke branden op, die meestal veroorzaakt worden door zelfontbranding.

Minister, zijn er in het verleden begeleidingsmaatregelen getroffen door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) om de risico's op zelfontbranding in afvalverwerkende bedrijven te reduceren? Op welke manier volgt de OVAM deze branden op? Wordt er op last van de OVAM bijvoorbeeld een rapport opgemaakt dat een sorteeraanlyse bevat van de verbrande materialen die op de site werden gevonden? In VLAREM II staat geen bepaling rond het opslaan van afvalstoffen specifiek op schrootverwerkende bedrijven. Welke proactieve maatregelen worden aan schrootverwerkende bedrijven opgelegd in hun vergunning? Worden er bijkomende maatregelen opgelegd door de overheid indien branden vaker voorkomen in eenzelfde bedrijf? Gebeurt het bij controles bij dergelijke schrootverwerkende bedrijven dat er brandbaar materiaal wordt aangetroffen dat niet conform de uitbatingvergunning van het bedrijf is?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, u stelt een aantal vragen over de OVAM. De OVAM is niet bevoegd voor het toezicht op de milieuvergunning van bedrijven

van klasse 1, dat weet u. Dat is een bevoegdheid van de afdeling Milieu-inspectie. Specifiek voor schrootverwerkende bedrijven voorziet VLAREM in voorwaarden. De voorwaarden van deze subafdeling hebben betrekking op de aanvaarding van afvalstoffen en de uitbating van schrootverwerkende bedrijven. Daarin wordt gesteld dat grote opslaghoeveelheden en lange opslagtijden moeten worden vermeden en dat daartoe alle opgeslagen materialen regelmatig moeten worden afgevoerd. Deze voorwaarde heeft onder meer als doel het voorkomen van zelfontbranding bij afvalstromen. Ook de voorwaarden van de subafdeling 'Inrichtingen voor het opslaan en behandelen van voertuigwrakken' kunnen van toepassing zijn op dit soort verwerking.

Naast de subafdelingen die ik net heb vermeld, is in het algemeen VLAREM van toepassing op het verwerken van afvalstoffen, inclusief voorwaarden inzake brandvoorkoming en brandbestrijding. Wat moet men doen? De organisatie van de brandbestrijding en de brandbestrijdingsmiddelen worden jaarlijks en de eerste maal voor de inwerkingstelling van de installatie gecontroleerd door de exploitant, zijn aangestelde of zijn afgevaardigde. De data van deze controles worden ingeschreven in het register. De nodige apparatuur voor de detectie van brand of rook in de inrichting wordt aangebracht volgens de onderrichtingen van de bevoegde brandweer. Geschreven onderrichtingen voor het personeel inzake brandvoorkoming en brandbestrijding worden op goed zichtbare plaatsen uitgehangen.

In de milieuvergunning van RETRA nv zijn een aantal bijkomende verplichtingen opgenomen: de brandweervoorwaarden zoals die staan in het brandweerverslag van 2001; het bepalen en het aanbrengen van de noodzakelijke brandpreventie- en brandbestrijdingsmiddelen moet gebeuren in overleg met de lokale brandweer.

Op basis van de vaststellingen van de verplichte controlerondgangen van de lokale brandweer, maar ook op basis van eigen vaststellingen, kan het gebeuren dat er door de afdeling Milieu-inspectie bijkomende maatregelen worden opgelegd. Voorbeelden hiervan zijn het verbreden van de branddoorgang, het verminderen van de hellingsgraad van de opslaghoppen, de beperking van de opslaghoogte van het schroot en ook een verstrengd toezicht op het acceptatiebeleid.

Bij controles bij dergelijke bedrijven door de afdeling Milieu-inspectie wordt er zelden brandbaar materiaal aangetroffen dat niet conform de uitbatingsvergunning is. Het productieproces van een metaalshredder is er wel op gericht om in de metaalhoudende afvalstromen metalen te scheiden van andere componenten om deze dan te kunnen recycleren. Deze andere componenten kunnen kunststoffen, isolatiemateriaal en dergelijke meer zijn. Dat is vaak wel brandbaar en dan moeten er natuurlijk bijzondere voorzorgsmaatregelen worden genomen om brand te voorkomen.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, dank u voor uw antwoord. Het is goed dat er bijkomende maatregelen worden opgelegd indien men vaststelt dat een aantal bedrijven misschien meer risico lopen op dergelijke accidenten. Nu blijkt dat de maatregelen die werden opgelegd, toch niet veel effect hebben gehad, gezien het feit dat er opnieuw een grote brand is geweest op 7 januari. Ik pleit ervoor om dit ook via de OVAM of de Milieu-inspectie nauwkeurig op te volgen en te zorgen dat we maximaal kunnen vermijden dat dergelijke branden ontstaan. Blijkbaar zijn de indertijd opgelegde maatregelen nog niet van dien aard dat de risico's helemaal weg zijn.

Het verwondert mij ook altijd als dergelijke branden ontstaan, dat de brandweer zegt dat het volstaat om ramen en deuren te sluiten en dat er geen gevaar is voor de omwonenden. Het gaat hier toch om afval dat zeer toxisch is als het brandt, en dat is ook zeer slecht voor het milieu. We vragen aan de mensen om

hun open haard of hun houtkachel niet aan te steken wanneer er smogalarm of te veel fijn stof is.

Ik kan mij voorstellen dat er bij dergelijke branden veel meer vrijkomt dan bij een open haard die zou worden aangestoken.

Minister, kunt u erop toezien dat er extra maatregelen worden genomen om dergelijke branden maximaal te vermijden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, het gaat niet meteen over mijn bevoegdheid. Maar u zou moeten weten dat, wanneer er zich een brand voordoet, er meteen door de brandweer wordt gemeten of de stoffen die vrijkomen, al of niet toxisch zijn, en dat er dan pas wordt gezegd of ramen en deuren al of niet dicht of open moeten blijven. Op zich heeft dat dus niets te maken met de milieuvergunning.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de concentratie aan chroom in fijn stof, gemeten door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) – 1013 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, zoals we allemaal weten, waakt de Vlaamse Milieumaatschappij met diverse meetnetten over de luchtkwaliteit in Vlaanderen. Elk jaar worden de pollutanten ook geëvalueerd en vergeleken met Europese richtwaarden en advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO).

Zo blijkt onder andere dat er in 2015-2016 overschrijdingen zijn voor de concentratie van diverse zware metalen nabij een aantal metaalbedrijven. Dat is nogal eens het geval voor chroom.

Daarnaast woedt al jaren de discussie over het aandeel van zeswaardig chroom binnen de totale concentratie aan chroom. Dit is van bijzonder belang, omdat zeswaardig chroom een kankerverwekkend metaal is.

De meetresultaten van zeswaardig chroom worden echter niet apart gemeten. Ook over de inschatting van zeswaardig chroom binnen de totale concentratie aan chroom zijn wetenschappers het niet eens. Tijdens de studie over zeswaardig chroom die de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) heeft uitgevoerd in opdracht van een Genks bedrijf, werd vastgesteld dat er een verschil is tussen de resultaten van de VMM en VITO wat betreft de waarden van zeswaardig chroom in de totale chroom. De chroomresultaten gemeten door de VMM waren hoger dan de chroomresultaten gemeten door VITO.

Daarnaast is er ook een verschil in de aanname van de hoeveelheid zeswaardig chroom die in de totale chroomuitstoot aanwezig is. De VMM neemt aan dat zeswaardig chroom 1 procent uitmaakt van de totale chroomuitstoot, terwijl uit de VITO-studie zou blijken dat in meer dan de helft van de gemeten tijd de hoeveelheid zeswaardig chroom meer dan 1 procent bedroeg, met zelfs pieken tot 10 procent.

Minister, als we de volksgezondheid in beschouwing nemen – en dat is toch wel een van de belangrijkste redenen waarom er wordt gemeten –, is de aanwezige concentratie van zeswaardig chroom een belangrijke parameter. Net over deze

parameter bestaat er blijkbaar onduidelijkheid. Men weet niet hoeveel de emissie en immissie van dit kankerverwekkend zwaar metaal is.

Werd het verschil in meetresultaten van de totale hoeveelheid chroom tussen de VITO-studie en de VMM-methodiek verklaard? Wat was de verklaring?

VMM werkt met een aanname van 1 procent zeswaardig chroom in de totale chroomuitstoot. Werd die aanname onlangs nog gecontroleerd en bevestigd? Indien niet, bent u van plan om die aanname te laten verifiëren?

De aanname van 1 procent zeswaardig chroom in de totale chroomuitstoot werd gehanteerd voor een specifieke casus in Genk. Hanteert de VMM steeds deze 1 procentaanname bij de metingen van chroomuitstoot?

Het toeval wil dat er vandaag op www.deredactie.be een reportage was, specifiek over deze thematiek. Die werd niet door mij geïnitieerd, maar door iemand van een andere partij. Maar uiteraard ben ik blij dat er aandacht is voor deze thematiek.

Wordt op meerdere plaatsen in Vlaanderen de uitstoot van chroom en zeswaardig chroom gemonitord?

Op welke plaatsen wordt de aanwezigheid van dit zwaar metaal in fijn stof nog gemonitord? Wordt er een onderscheid gemaakt tussen het gewone chroom en het zeswaardige deel daarvan?

Op hoeveel plaatsen werd er een bepaalde drempel overschreden? We kennen de EU-grenswaarde, de EU-streefwaarde, de VLAREM- grenswaarde (Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning) en de WGO-advieswaarde. Wat was de oorzaak van die overschrijdingen?

Welke preventieve maatregelen werden er opgelegd om toekomstige overschrijdingen te voorkomen?

Op hoeveel plaatsen vormde de gemeten concentratie een gevaar voor de gezondheid? Op hoeveel plaatsen vormde de langdurige blootstelling een gevaar voor de gezondheid?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, u maakt terecht het onderscheid tussen zeswaardig en driewaardig chroom. Het is belangrijk om te weten dat dat heel snel kan wijzigen. Het is onderhevig aan een redoxevenwicht. Wat betekent dat? Het betekent dat zeswaardig chroom kan worden gereduceerd tot driewaardig chroom en dat driewaardig chroom kan worden geoxideerd tot zeswaardig chroom. De mate van oxidatie of reductie wordt door verschillende omgevingsfactoren beïnvloed. Het kan zelfs na het uitstoten gebeuren en zelfs tijdens de staalname. De onderlinge verhoudingen zijn bijzonder variabel.

Inzake de metingen van zware metalen voor het jaar 2016 beschikt de Vlaamse Milieumaatschappij op dit moment nog niet over de gevalideerde meetresultaten. Pas nadat alle analyses voor een volledig jaar zijn uitgevoerd, is er een eind-evaluatie van die zware metalen. Tijdens die evaluatie wordt er per pollutant nagegaan of er een afwijking is ten opzichte van de referentiemethode. Als er een afwijking wordt vastgesteld, past de VMM een correctie toe op de meetresultaten. Het verschil in meetwaarde voor het totale chroom tussen de waarden van de VMM en deze uit de VITO-studie waaraan u refereert, betreft een verschil tussen de niet-gevalideerde meetresultaten en de meetresultaten van VITO.

De VMM meet alleen de totale chroomconcentratie en doet zelf geen uitspraken over het aandeel van zeswaardig chroom.

De VMM meet alleen de totale chroomconcentratie en doet zelf geen uitspraken over het aandeel van zeswaardig chroom. De VMM rapporteert jaarlijks over de eindvalidatie van de meetresultaten voor Genk in de stuurgroep Genk-Zuid. Dit jaar vindt de vergadering van deze stuurgroep plaats op 22 juni 2017. Deze stuurgroep wordt gecoördineerd door de provincie en heeft de opvolging van de problematiek over zware metalen in de regio tot doel. Op vraag van de stuurgroep informeert de VMM de leden van de stuurgroep gedurende een meetjaar ook tussentijds over de resultaten.

De metingen van de VITO waarnaar u verwijst, waren onderwerp van een studie in functie van de gezondheidkundige interpretatie, zoals bepaald in de milieuvergunning van het bedrijf Aperam Genk. De gezondheidkundige interpretatie van de hoeveelheid chroom in de omgevingslucht gebeurt door het Agentschap Zorg en Gezondheid op basis van de hoeveelheid zeswaardig chroom.

In de milieuvergunning van Aperam Genk wordt bepaald dat deze toetsing gebeurt aan de hand van een gezondheidkundige richtwaarde van 0,5 nanogram zeswaardig chroom per kubieke meter. Voorts bepaalt de milieuvergunning dat het aandeel zeswaardig chroom wordt vastgesteld door middel van een VITO-studie. Dergelijke studie moet om de drie jaar gebeuren en houdt in dat gedurende een korte periode het aandeel van zeswaardig chroom in de totale chroomconcentratie wordt gemeten.

Het Agentschap Zorg en Gezondheid hanteert voor het aandeel van zeswaardig chroom in de totale chroomconcentratie een percentage van 1,9 procent. Dit percentage werd destijds bepaald door een studie die werd uitgevoerd door de VITO en de Waalse collega's van l'Institut Scientifique de Service Public en is zo vastgelegd in de milieuvergunning van Aperam Genk.

De VITO-studie waarnaar wordt verwezen, is dus de driejaarlijkse monitoring zoals opgenomen in de milieuvergunning en dient onder andere ter verificatie van het gehanteerde percentage van 1,9 procent.

Voor de andere hotspots voor zware metalen in Vlaanderen past het Agentschap Zorg en Gezondheid andere factoren toe. Zo wordt voor Hoboken een interval van 1,4 tot 4,7 procent gehanteerd en voor Beerse een interval van 1,8 tot 5,3 procent. Deze waarden werden afgeleid uit een meetcampagne die werd uitgevoerd door de VITO in opdracht van de VMM.

Uit de recente studie van de VITO, uitgevoerd in Genk, blijkt dat het aandeel zeswaardig chroom tijdens de meetcampagne 54 procent van de tijd kleiner was dan 1 procent en 68 procent van de tijd kleiner was dan 2 procent. Elke methode die getest werd om de gemeten hoeveelheden te extrapoleren naar een volledig jaar, bleek een onaanvaardbare onzekerheid te hebben. Hierdoor bleek het niet mogelijk om één vaste factor af te leiden, representatief voor het volledige jaar. Dit bevestigt de grote onzekerheden die momenteel nog gepaard gaan met het bepalen van het aandeel van zeswaardig chroom in de totale chroomconcentratie. Na het finaliseren van de studie zal blijken of het mogelijk en noodzakelijk is om de huidige aanname van 1,9 procent aan te passen.

De VMM voert sinds 2003 metingen uit van zware metalen in fijn stof in de regio Genk. Bij deze metingen wordt de totale chroomconcentratie bepaald. Naast Genk waren er ook metingen in Beerse, Hoboken, Antwerpen, Gent, Zelzate en Koksijde. Routinematig wordt alleen de totaalchroomfractie bepaald.

Tussen 2010 en 2012 werden zowel door de VITO in opdracht van de VMM als door de Universiteit Hasselt een aantal meetcampagnes uitgevoerd voor de bepaling van het gehalte aan zeswaardig chroom. De VITO stelde daarbij vast dat de bepaling van zeswaardig chroom alleen lukt met een zeer complexe methode,

die heel veel onzekerheden met zich meebrengt. Het is niet mogelijk om deze methode toe te passen in een continu referentiemeetnet.

Momenteel is er geen oplossing voorhanden voor het routinematig meten van zeswaardig chroom, noch voor het bepalen van een constante verhouding. Een periodieke meetcampagne, zoals opgenomen in de bijzondere voorwaarden van een milieuvergunning, blijft dus de beste methode.

In de bijzondere voorwaarde van de milieuvergunning van het bedrijf Aperam Genk is opgelegd dat de exploitant binnen een termijn van 3 jaar na het definitief bekomen van de milieuvergunning een studie moet uitvoeren die enerzijds een bronbepaling inhoudt en anderzijds de technische en economisch haalbare maatregelen onderzoekt om een verdere daling van de emissies van nikkel en zeswaardig chroom te realiseren.

Naar aanleiding van een inspectie bij Aperam in december 2016 door de afdeling Milieu-inspectie werd aan het bedrijf gevraagd om verdere emissiebeperkende maatregelen te nemen en bijzondere aandacht te schenken aan de zone continu-gieterij.

Er zijn geen Vlaamse of Europese grens- of streefwaarden voor de totale chroomconcentratie. Vanuit gezondheidskundig oogpunt zijn er voor zeswaardig chroom wel een aantal toetsingswaarden. De Wereldgezondheidsorganisatie hanteert een risico-inschatting. Als de concentratie aan zeswaardig chroom bij een levenslange blootstelling kleiner is dan 2,5 nanogram per kubieke meter, is het extra risico op longkanker kleiner dan 1 op 10.000 personen. Als de concentratie aan zeswaardig chroom bij een levenslange blootstelling kleiner is dan 0,025 nanogram per kubieke meter, is het extra risico op longkanker kleiner dan 1 op 1.000.000 personen.

Voor de inschatting van mogelijke gezondheidsrisico's wordt over heel Vlaanderen hetzelfde toetsingskader gehanteerd, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen mogelijke niet-kankereffecten en mogelijke kankereffecten. Dit wordt in milieugezondheidskundige aandachtsgebieden door het Agentschap Zorg en Gezondheid toegepast.

De nabije omgeving van het bedrijf Aperam Genk is het enige aandachtsgebied in Vlaanderen voor wat betreft zeswaardig chroom. Halfjaarlijks voorziet het Agentschap Zorg en Gezondheid in een gezondheidskundige toelichting bij de VMM-meetresultaten in de provinciale stuurgroep Genk-Zuid.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Dit is een vrij technische materie, maar het is ook een belangrijke materie omdat er nog heel wat onduidelijkheid en onzekerheid bestaat over de percentages aan zeswaardig chroom binnen de totale chroomuitstoot.

U zegt dat de VMM geen uitspraak doet als dusdanig over het zeswaardig chroom. Ik meen nochtans in een rapport van de VMM te hebben gelezen dat er wordt uitgegaan van 1 procent. Misschien kunt u dat eens nakijken, want u had het over andere cijfers.

U zegt dat er om de drie jaar moet worden gemeten wat het aandeel is van zeswaardig chroom binnen het totale chroomgehalte. Wanneer is dan de volgende periode, of loopt de volgende periode dan af, in de casus van het specifieke bedrijf?

U zegt dat er een stuurgroep is in Limburg die moet zorgen voor de opvolging en ook voor bijkomende maatregelen. Ik ben daarvan op de hoogte. Het probleem is natuurlijk dat vooral de specifieke gebieden rond het bedrijf die in de overheersende windrichting liggen, worden getroffen door de verhoogde uitstoot. Hebt u weet van

bronmaatregelen die het bedrijf in de nabije toekomst zal nemen om de uitstoot te beperken? Dat bedrijf zegt regelmatig al veel te hebben gedaan en nog heel veel te zullen doen, maar ik moet zeggen dat dat zelden concreet wordt gemaakt. In de berichtgeving, bedoel ik. Ik zeg niet dat ze niets doen, maar in de berichtgeving wordt dat zelden concreet gemaakt.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, we weten dat we, helaas misschien, niet alles kunnen meten wat er in de lucht en in het water terecht komt. De pollutanten zijn eigenlijk al te talrijk om ze allemaal te meten, en het is inderdaad niet altijd onomstotelijk bewezen in welke concentraties ze gevaarlijk zijn. Dat hebt u ook in uw antwoord aangegeven. Wat we wel weten, is dat dat hexavalent of zeswaardig chroom bijna uitsluitend van menselijke activiteiten afkomstig is. De heer Danen noemde die ene grote boosdoener, dat bedrijf, maar als ik me niet vergis, is bijvoorbeeld ook verf een van de oorzaken. Dat is toch wel al diffuser. Europa zou in 2017 een verbod opleggen voor het gebruik van zeswaardig chroom in verven, tenzij er een ontheffing wordt toegestaan. Minister, misschien is dat iets te technisch, maar ik vroeg me af op welke manier u dat gaat implementeren en hoe dan zo'n ontheffing tot stand komt. We gebruiken immers allemaal wel verven, natuurlijk. Het is een product waar heel wat mensen mee worden geconfronteerd. Als er een verbod komt op dat product, hoe gaan we daarmee om?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Danen, u vroeg naar die 1 procent. Ik heb het gezegd: het gaat over 1,9 procent. De afloop van de volgende metingen en de heel concrete bronmaatregelen, dat moet ik opvragen. Dat heb ik hier nu niet meteen bij me.

Mijnheer Vandaele, als Europa bepaalde beslissingen neemt, dan worden die uiteraard geïmplementeerd, maar de samenstelling van verven en dergelijke meer is natuurlijk productnormering, en daarvoor zijn we niet meteen bevoegd.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik kan alleen maar zeggen dat ik de materie zal blijven volgen, net zoals de VMM dat doet. Ik moet echter toch wel zeggen dat het klopt dat een aantal bedrijven een aantal zaken die ik net kom te zeggen, in het verleden heel sterk hebben geminimaliseerd. Ik ben blij dat er de jongste jaren heel wat aandacht voor is en dat er ook bijkomende maatregelen zijn genomen, maar het is ook wel zo dat in een aantal gevallen de waarden te hoog blijven. Ik kijk dus uit naar bijkomende maatregelen om ervoor te zorgen dat de blootstelling aan dit soort toxische en kankerverwekkende metalen zo klein mogelijk is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de btw-verlaging voor afbraak en heropbouw volgens de principes van het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) – 1032 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, ik had inderdaad een vraag ingediend in verband met de btw-verlaging. Daarmee bouw ik eigenlijk voort op een antwoord

dat minister Tommelein heeft gegeven op een vraag van mevrouw Taeldeman. Daaruit is gebleken dat het grote woononderzoek dat in 2013 is uitgevoerd, uitwijst dat alleen al in Vlaanderen 1 miljoen woningen dringend aan renovatie toe zijn. Voor 350.000 woningen zijn structurele ingrepen noodzakelijk, zo blijkt tevens. Deze woningen kampen vaak tegelijkertijd met stabiliteitsproblemen, vochtproblemen, een sterk verouderd schrijnwerk en verouderd sanitair. De renovatie van die groep woningen tot energievriendelijke woningen is een belangrijk item op de agenda van de Vlaamse Regering. Daarom werd in verband met het Energiearmoedeprogramma, dat op 4 maart 2016 werd behandeld door de Vlaamse Regering, beslist dat er overleg noodzakelijk is met de federale minister van Financiën om de uitbreiding tot buiten de centrumsteden aan te kaarten van het toepassingsgebied voor het verlaagd btw-tarief voor hernieuwbouw na sloop. We weten dat dit op dit ogenblik alleen geldig is in een aantal steden, waar het btw-tarief dus is teruggebracht van 21 procent naar 6 procent in geval van afbraak en wederopbouw of in geval van vervangingsbouw.

De vraag leeft al geruime tijd om die regeling tot het hele grondgebied uit te breiden. Op basis van de contacten tussen de beide kabinetten werd meermaals gecommuniceerd dat de federale overheid ter zake vooral voor omzichtigheid pleit. Federaal minister Van Overtveldt zou vinden dat dit moeilijk is, enerzijds door de budgettaire impact, anderzijds gezien de Europese regelgeving. Anderzijds heeft de Vlaamse Regering op 30 november 2016 het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen goedgekeurd. Dat beleidsplan moet er in de toekomst toe leiden dat we verstandiger omgaan met onze open ruimte. Dit kader biedt, aldus minister Tommelein, een nieuwe gelegenheid om het btw-tarief van 6 procent opnieuw aan te kaarten en op de tafel te leggen. We lezen in het commissieverslag dat er een mogelijk alternatief aanknopingspunt voorhanden is. Het lijkt minister Tommelein immers een valabel denkspoor om de eigenaars of kandidaat-eigenaars de kans te bieden om een woning die op dit ogenblik niet aan de vereisten voldoet, die zich niet in een stedelijk gebied of een verdichte gemeentekern bevindt en die in dermate slechte staat is dat renovatie op zich geen zin meer heeft, te laten slopen en een nieuwe woning tegen een btw-tarief van 6 procent te laten optrekken in een zone die in de toekomst voor bewoning is aangeduid. Dat zou alleszins een interessante maatregel kunnen zijn in het licht van het ruimtelijkeordeningsbeleid waarvoor de Vlaamse Regering heeft gekozen.

Het stimuleren van de principes die zijn opgenomen in het Witboek BRV, brengt nog heel wat uitdagingen met zich mee.

Minister, kunt u zich vinden in het standpunt van minister Tommelein dat het nieuwe Beleidsplan Ruimte Vlaanderen een nieuw aanknopingspunt kan zijn om een eventuele verlaging van het btw-tarief in te voeren voor sloop en heropbouw, eventueel gekoppeld aan het principe van de kernversterking?

Kan dit onderzocht en gekoppeld worden aan het Instrumentendecreet? U zegt dat dit kortelings op tafel zal liggen. Wilt u daar eventueel fiscale maatregelen in opnemen?

Welke middelen of subsidies stelt u reeds ter beschikking om hefboomprojecten op het vlak van verweving en verdichting mogelijk te maken? Aan welke werden het afgelopen jaar in dit kader ondersteuning toegekend?

Verdichting en versterking van de knooppunten en woonkernen leunen sterk aan bij het sociale huisvestingsbeleid. Welke beleidsmatige stappen zult u ondernemen om deze nieuwe invalshoek voor een mogelijke btw-verlaging op een optimale manier te ondersteunen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Peeters, ik ben blij dat u zoveel interesse hebt voor het Witboek BRV. Het bestaat uit twee delen: deel 1 bevat de algemene strategische principes, deel 2 zijn de beleidskaders. Deze beleidskaders omvatten de instrumenten en de taken die we gaan doen. Op dit moment loopt daar de consultatie voor. De beleidskaders worden momenteel in nauw overleg en in samenwerking met betrokken besturen en organisaties uitgewerkt, het is dus nog te vroeg om in te gaan op concrete acties.

Het Instrumentendecreet heeft realisatiegerichte en grondgebonden instrumenten om dat Beleidsplan Ruimte Vlaanderen uit te werken.

Zoals vorig jaar beslist in de conceptnota omvat het Instrumentendecreet enkel de realisatiegerichte en grondgebonden instrumenten binnen het beleidsdomein Omgeving. Generieke, federale fiscale instrumenten, zoals btw, vallen daar bijgevolg niet onder. Uiteraard ben ik heel grote voorstander van een btw-verlaging zoals u zelf aangeeft. We zouden heel graag willen dat federaal minister van Financiën Van Overtveldt dat snel goedkeurt in het licht van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Via de subsidiering van loon- en werkingskosten van de projectcoördinatie van strategische projecten, investeert de Vlaamse overheid in het oplossen van ruimtelijke knelpunten en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit op het terrein. Indien in het strategisch project duidelijke afspraken gemaakt werden voor het te voeren grondbeleid, kan een subsidie bekomen worden voor de verwerving van gronden of strategisch gelegen constructies. Enkele voorbeeldprojecten die dergelijke subsidie ontvingen, zijn Regionet Leuven, REKOVER+ in Kortrijk en de Stadregio Turnhout.

Leegstaande of verwaarloosde bedrijventerreinen kunnen soms stadskankers vormen. Ter voorkoming hiervan voorziet het decreet van 19 april 1995 in een subsidie voor de verwerving en sanering van die leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsgebouwen.

Wanneer een OCMW, een gemeente, een intercommunale, een erkende SHM, een erkende POM of het Vlaams Woningfonds voor grote gezinnen een pand verwerft dat aan die voorwaarden voldoet, is in een tegemoetkoming van 30 procent van de kostprijs voorzien. Voor de uitvoering van saneringswerken is dan weer in een subsidie van maximaal 90 procent voorzien. Deze laatste subsidie kan ook door andere rechtspersonen en natuurlijke personen aangevraagd worden. De werken die noodzakelijk zijn voor herbestemming komen niet in aanmerking voor subsidie via dit decreet.

Naast deze subsidies kunnen ook subsidies in het kader van stadsvernieuwing, brownfields of onroerend erfgoed bijdragen tot de kwalitatieve uitwerking van verdichtings- en verwevingsprojecten.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik noteer alvast dat u zelf groot voorstander bent van het verlagen van dat btw-tarief. Ik hoop dat we dat allemaal zo communiceren aan de federale overheid zodat die dat minstens in overweging wil nemen. Dat is toch zeer belangrijk om tegemoet te komen aan het probleem van al die te renoveren woningen.

In het kader van de consultatieronde rond het BRV is het belangrijk om hierop te blijven hameren zodat we een zo groot mogelijk draagvlak kunnen genereren. Ook wat dat betreft kan ik uw antwoord onderschrijven.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Mevrouw Peeters, dank u voor de vraag die uitstekend inspeelt op het BRV.

In contacten met de sector en met ontwikkelaars heb ik al vaak gehoord dat er een discriminatie is tussen renovatie en nieuwbouw. Bovendien worden er dan studies aangehaald die ik ook ernstig neem, waaruit blijkt dat nieuwbouw soms milieuvriendelijker is dan renovatie. Mijn fractie is dat idee zeker genegen.

Er zijn echter enkele nuances, een eerste hebt u zelf aangegeven. Het mag niet de bedoeling zijn dat dat tarief zou gelden voor panden die compleet buiten gebieden liggen die wij als 'te verdichten' zouden beschouwen. Wie bij wijze van spreken op een verkaveling volledig buiten de kern een nieuwbouw wil zetten, heeft weinig te maken met het BRV. Die maatregel moet zeer gefocust zijn. Dat is een belangrijk element dat we moeten meenemen in de uitwerking van die maatregel. Doorstaat zoiets de toetssteen van de Raad van State? Kan men op basis van ligging een btw-tarief bepalen?

Dat moet wel mogelijk zijn.

Een tweede voorbehoud is het verhaal van de inventaris onroerend erfgoed. Ook in binnenstedelijk gebied ligt wel knap erfgoed dat op die inventaris staat. Het is niet de bedoeling van onze fractie – of een fetisj – om het daar absoluut te houden, maar we mogen ook geen poorten openen die het heel eenvoudig maken – ook financieel – om dat erfgoed weg te doen. Dat element mag het idee en die piste absoluut niet verhinderen. Daar gaan we aan meewerken. Het moet wel ernstig worden meegenomen in die hele oefening. Mevrouw Peeters, onze fractie kan u bijtreden op basis van twee belangrijke voorwaarden die u, naar ik hoop, allen deelt. Dan kunnen we komen tot een mooi, verdicht Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Ik wil graag aanvullen op de vraag van mevrouw Peeters aan minister Schauvliege over wat ze vindt van wat Bart Tommelein vindt van wat Johan Van Overtveldt zou moeten doen. Ik ga helemaal mee in die redenering. Het blijkt vandaag dat er in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen prachtige uitdagingen liggen wat verdichting betreft, maar dat er ook bedreigingen zijn. Tegenover de mensen die vinden dat er opportuniteiten zijn en vernieuwende ideeën om aan verdichting te doen, staan er evenveel mensen die zeggen: Vlaanderen wil verdichting, dus moeten we een oude villa gemakkelijk verder kunnen opdelen enzovoort. Maar alleen het verhaal van ruimtelijk rendement blijft hangen; lees: het rendement van mijn vastgoed, zonder daarbij verder na te denken over alle mogelijke vormen van innovatie. Het gaat dan over energieprestaties, maar ook over andere vormen van woonkwaliteit, privacy, groen, aankleding enzovoort.

Op dat vlak kunnen we een serieuze stap vooruitzetten door een flinke stimulans te geven om de vervangbouw op 6 procent te brengen op de plaatsen waar we denken dat het een meerwaarde kan betekenen in plaats van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Ik begrijp, mijnheer Ronse, dat u dit idee ook genegen bent. Misschien is dat dan een iets kortere lijn dan via mevrouw Peeters naar minister Schauvliege naar minister Tommelein en zo naar federaal minister Van Overtveldt. Het is rechtstreeks van u naar minister Van Overtveldt. Ik zou zeggen: hup met de geit.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Die 'hup met de geit' vind ik wel een mooie afsluiter van collega Ceyssens. Het gaat om de gebouwen die niet meer kunnen worden gerenoveerd, maar die volgens de principes van het BRV binnen de kernen liggen. Het BRV werkt op de kernversterking, op de verdichting en verweving. Het is juist de ruime villa met veel grond rondom, maar die toch in de kern ligt,

die niet zou moeten worden gerenoveerd, maar wel zou moeten worden heropgebouwd, met meerdere woningen om zodoende een goedkoper btw-tarief te krijgen voor nieuwbouw. Dat lijkt me positief.

Ik ben blij dat zowel de heer Ronse als de heer Ceyskens dit voorstel genegen is. Dit is dan ook een uitnodiging om federaal minister Van Overtveldt te overtuigen dat dit een goede denkpiste is om overal een tarief van 6 procent, zeker in de kernen zoals het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen dat voorschrijft, in overweging te nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de implementatie van één attest voor het bouwen, verbouwen en verkopen van een woning – 1035 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Wie een woning bouwt, verbouwt of verkoopt, heeft een reeks attesten nodig. Dat betekent vaak heel wat kosten en administratieve rompslomp. In het kader van de administratieve vereenvoudiging zouden de minister van Omgeving en de minister van Energie werk willen maken van één attest. Met het initiatief wil de Vlaamse Regering ervoor zorgen dat de administratieve lasten en kosten voor de bouwheer en de overheid tot een minimum worden beperkt. Dat is iets wat we allemaal toejuichen, want wie vandaag wil bouwen of renoveren, kan tot vijf attesten nodig hebben van de Vlaamse overheid. Wie zijn huis wil verkopen, ziet dat al snel oplopen tot acht attesten. De hervorming tot één attest zal ook de administratieve last van bedrijven drukken, want de regeling zou gelden voor alle gebouwen, en dus niet alleen voor woningen.

Het doel van deze oefening was niet enkel verschillende attesten te herleiden tot één attest, maar ook een meerwaarde te geven aan dit document. De nieuwe eigenaar zou in de toekomst duidelijkheid hebben of zijn woning is gebouwd conform de bouwvergunning en of alle installaties voldoen aan alle normen. Daartoe was het de intentie van de Vlaamse Regering werk te maken van één digitale aanvraag, met als resultaat één duidelijk, digitaal attest. Ook de niet-verplichte attesten, zoals het conformiteitsattest, zouden worden meegenomen in de hervorming.

Bijna twee jaar geleden, op 13 maart 2015, keurde de Vlaamse Regering deze hervorming principieel goed. Daarna werd het door de kabinetten van Energie, Omgeving en Wonen doorgesproken in een werkgroep, waarbij ook diverse administraties zoals Ruimte Vlaanderen, Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), Inspectie Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO), de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), mee betrokken zouden zijn en ook de notarissen en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVS) zouden deelnemen aan het verdere overleg.

Minister, in uw beleidsbrief 2015-16 en de bespreking hiervan zegt u dat u de voorgestelde integratie van enkele keuringen en attesten concretiseert en een voorontwerp van decreet uitwerkt inzake het as-builtattest. Bij de bespreking van de beleidsbrief 2016-2017 werd aangekondigd dat dat iets zou zijn voor eind 2016.

Intussen is het 2017, en februari staat voor de deur. Vandaar dat ik graag een stand van zaken zou willen horen.

Minister, kunt u zeggen waarom er nog geen eengemaakt attest is? Welke concrete vertragingen of moeilijkheden zijn er in dit dossier en welke zijn de

oorzaken? Wanneer plant u het voorontwerp van decreet inzake het as-built-attest? Wanneer plant u de implementatie van het eengemaakte attest in de praktijk? Welke stappen moeten er nog worden gezet? Wat is de timing?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, jullie kennen de conceptnota die is goedgekeurd door de regering, over de integratie van attesten voor woningen en gebouwen bij nieuwbouw, renovatie en overdracht. Op basis van die conceptnota, zoals ook was afgesproken, is een onderzoek gebeurd door de verschillende diensten die daarbij betrokken zijn en ook heel wat stakeholders. Daaruit is gebleken dat de woningpas eigenlijk het ideale instrument is voor de integratie van alle bestaande keuringen en attesten. Op die manier kan er een overkoepelend overzicht worden geboden van alle nodige en beschikbare informatie, en krijgt men inzicht in de kwaliteit van de woning, het gebouw en de eventueel te ondernemen acties.

Het is een hele lijdensweg geweest, waar iedereen vanuit zijn eigen hokje naartoe kijkt. Het was echt geen evidente oefening, maar uiteindelijk is eind 2016 een samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen het Vlaamse Energieagentschap, OVAM, Ruimte Vlaanderen en Wonen-Vlaanderen. Het gaat dus nog steeds naar één attest, één woningpas, maar de digitalisering wordt geïntegreerd. Dit moet dus nog softwarematig worden uitgevoerd.

U vraagt naar de stand van zaken van het as-builtattest. Er is een voorontwerp van decreet opgemaakt. Dit zal binnenkort naar de Vlaamse Regering kunnen gaan. Er is ook een studie lopende over het historisch passief. We willen de problematiek aanpakken van gebouwen die onvergund zijn in het verleden, maar waarvan het begane bouwmisdrijf allang voorbij is. Die problematiek is veel groter en ingrijpender dan alleen maar de as-builtproblematiek.

De ontwikkeling van de woningpas is dus volop aan de gang. Er wordt gestreefd naar het ter beschikking stellen van de eerste bruikbare versie begin 2018. Daarin zal een overzicht worden gegeven van de attesten die tot dan digitaal in de woningpas aanwezig zijn. Het overzicht van de attesten die verplicht zijn in het kader van verbouwen, bouwen, kopen en verkopen, zal worden samengebracht en gebundeld. Op basis van dit live event zal de burger onmiddellijk kunnen zien wat er beschikbaar is en gebundeld is. Enkel de attesten van de VO-entiteiten die de samenwerkingsovereenkomst ondertekenen, zullen daarin zitten. In de volgende versies is het de bedoeling om nog verder te gaan, maar zoals gezegd, is het al een bijzondere lijdensweg geweest. Ik betreur ook, samen met jullie, dat het niet sneller kan, maar het blijkt dat er grote obstakels zijn om alle neuzen in dezelfde richting te krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor de verduidelijking. Ik hoop toch dat we snel landen, want de administratieve rompslomp om die attesten te verkrijgen, is groot. Eén woningpas moet mogelijk zijn. Het is 2017; dan moet het digitaliseringsproces volledig in orde zijn.

Ik heb verder geen bijkomende vragen.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Ik hoor tot mijn tevredenheid dat het doel nog altijd één woningpas is. De weg mag dan misschien lang zijn, als we ons doel maar bereiken. U vindt in ons zeker een medestander, minister.

Ik wil het belang van as-built en het historisch passief nog eens onderstrepen. We moeten eindelijk eens komaf maken met het verleden dat heel vaak grijs is

en dat nog altijd voor veel te veel onduidelijkheid zorgt. Ik heb het hier al meermaals gezegd. Als mensen een wasmachine of een televisie kopen, dan moeten er verplicht alle mogelijke capaciteiten en technieken van het toestel worden vermeld. Er zijn allerlei wettelijke verplichtingen over. Dat geldt voor alles, behalve voor ongeveer de belangrijkste aankoop die mensen in hun leven doen: de aankoop van een huis.

In alle gemeenten zijn er voorbeelden te vinden van mensen die een aankoop doen en die stedenbouwkundige inlichtingen vragen. Is een bouwovertreding gekend? Neen. Is er ooit een proces-verbaal opgemaakt? Neen. Is er een bouwvergunning afgeleverd? Ja. Men koopt het goed en vele jaren later, als men aanpassingen aan zijn woning wil doen – dat kan om een blijde reden zijn, zoals voor gezinsuitbreiding, of om een minder blijde reden zijn, zoals voor mensen met een handicap –, stelt men vast dat die woning weliswaar vergund is maar niet gebouwd is zoals ze werd vergund. In het allerbeste geval kan die woning op dat moment worden geregulariseerd; in minder prettige gevallen zijn er een aantal bouwinbreuken gebeurd die onmogelijk te regulariseren zijn, met alle gevolgen van dien. De levensdroom van mensen, waarvoor ze hun hele leven hebben gespaard, spat uit elkaar omdat de overheid in gebreke is gebleven. De eerste opmerking die mensen maken, is dat ze bij de notaris zijn geweest, dat ze alles netjes hebben opgevraagd en dat niemand hun op enig moment ook maar heeft gemeld dat de woning niet gebouwd is zoals ze werd vergund.

Dergelijke wantoestanden kunnen we in deze tijd niet langer toestaan. Ik blijf erop aandringen dat we werk maken van een duidelijk legaliteitsattest waardoor mensen die overgaan tot de aanschaf van een woning weten wat ze kopen. Dat zal in de toekomst veel meer het geval zijn dan in het verleden omdat mensen toen meer gronden kochten en zelf bouwden.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Opnieuw deel ik het discours van de andere leden. Ik wil er enkele elementen aan toevoegen. Een eengemaakt attest is uiteraard zeer belangrijk. Minister, is OVAM daar ook bij betrokken? Ik weet niet of het kan dat er een link wordt gemaakt met het federale post-interventiedossier. Dat is natuurlijk iets dat de verkoper zelf moet opmaken. Dat kan moeilijk in een attest. Kan er niet op een of andere manier een koppeling worden gemaakt?

Ik deel de mening van de leden inzake het as-builtattest. Voor ons is de rechtszekerheid van dat attest enorm belangrijk. Het notaatje van de gemeente met een vermoeden dat het oké is, geeft inderdaad een vals gevoel van veiligheid. Dat wordt het beste losgekoppeld van de Woningpas in een sterk, duidelijk rechtszeker attest.

Notarissen vertellen me soms dat aktes worden verleden zonder dat de mensen wisten dat er een procedure loopt bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Dergelijke procedure werkt niet opschortend, maar het zal je maar overkomen dat je iets koopt en je een half jaar later hoort dat je de veranda of de volière moet afbreken. Ook daar kan misschien een koppeling worden gemaakt met de database van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Mevrouw Peeters had daarnet een vraag voor minister Van Overtveldt die ik ter harte neem. Ik heb er een voor minister Tommelein. Ik behoed me absoluut voor grote uitspraken, maar bij de EPC-attesten heb ik het gevoel of de indruk dat er een grote willekeur heerst afhankelijk van de EPC-inspecteur. Ik wil er absoluut geen uitspraken over doen dat dit anders moet of niet, maar de huidige controles slaan op de rapporten die ze maken. Er zijn geen on-sitecontroles. Het Vlaams Parlement moet erover waken dat er niet te veel willekeur is, want mensen betalen daar veel geld voor. Dit moet een goede weerspiegeling zijn, want anders

heeft het geen enkel nut. Voor alle duidelijkheid, ik wil niet gezegd hebben dat alle EPC-controles niet kloppen, maar ik heb wel het gevoel dat we er meer aandacht voor moeten hebben.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het is inderdaad waar dat heel wat EPC-controles niet kloppen. Er zitten heel wat haken en ogen aan. Ik heb wel begrepen dat er bijsturingen gebeuren. Een attest is natuurlijk maar waardevol als het weergeeft wat de feitelijke situatie is. Daarom moeten we komen tot attesten die eenduidig zijn waardoor mensen weten wat ze kopen.

Ik wil nog een nieuw element in deze discussie brengen. Ik vind het ook heel belangrijk om te weten of OVAM betrokken is. Een ander belangrijk aspect is ook de aanwezigheid van asbest binnen een woning. Dat is al een paar keer in deze commissie aan bod gekomen. Het kan van belang zijn om een soort asbestinventaris toe te voegen. Mensen kopen een huis waar asbest blijkt in te zitten. Ze beginnen toch maar wat af te breken en te bricoleren waardoor ze onnodige risico's lopen. Ik wil zeker geen paniekvoetbal spelen, maar als we komen tot een eenduidig en eengemaakt attest, dan is dat best zo volledig mogelijk. Misschien kan dit in een paar stappen gebeuren. Die asbestinventaris is voor ons zeer nodig.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: OVAM is uiteraard betrokken en staat trouwens heel ver met de digitalisering en de bodemattesten. Het is ook belangrijk dat het Agentschap Informatie Vlaanderen (AGIV) voldoende wordt betrokken omdat zij dat uniek identificatienummer moeten toekennen. Aanvankelijk bleek die afstemming niet zo evident, maar dat is ondertussen opgelost. Er zitten nog geen federale administraties bij, laat ons eerst proberen om het op Vlaams niveau tot een goed einde te brengen.

De bedoeling is dat ook asbest wordt meegenomen. Dat gaat in stappen omdat er nog geen volledige inventaris beschikbaar is. De bedoeling is om daar ook rekening mee te houden. Vanuit OVAM is die opdracht heel duidelijk meegegeven en daar wordt aan gewerkt.

De afweging die is gemaakt inzake het as-builtattest is een bekommernis die we allemaal delen. Het zou voor de rechtszekerheid een goede zaak zijn mocht dat er zijn.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): We waken er allemaal over dat de Woonpas er zo snel mogelijk komt, alsook het digitaliseringsproces en het as-builtattest.

Mijnheer Ronse, als u zorgt voor de btw-verlaging naar 6 procent voor de renovatie van de verkrotte woningen, wil ik graag uw vraag voorleggen aan minister Tommelein.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.